

SPAUDOS DRAUDIMAS

40 METŲ RUSAI DRAUDĖ LIETUVIŲ SPAUDĄ (1864-1904)

RAMBYNO APUOKAS

Lietuvių tautos istorijoje yra daug reikšmingų įvykių, kokių neturi ir didelės tautos. Eilė istorinių įvykių skaudžiai palietė lietuvius ir pareikalavo daug kraujo aukų. Lietuviai nepalūžo: kentėjo, kovojo, užsigrūdino ir laimėjo. Todėl šiandien jokie sunkumai lietuvius nebaudo.

Šiomet sukanka 100 metų nuo vieno, istorijoje negirdėto, jokio okupanto betkuriai tautai netaikyto laisvės suvaržymo — spaudos uždraudimo. Tad mintimis nusikelkime į Lietuvą prieš 100 metų, kada Antanas Baranuskas dainavo: "Anei rašto, anei druko mums turėt neduoda..."

1. Koriko viešpatavimas

1863 m. lietuviai buvo antru sykiu sukilę prieš rusus. Tada rusų caras sukilimui numalšinti atsiuntė savo žiauriausią generolą Muravjovą į Lietuvą ir jį padarė Lietuvos valdovu — Vilniaus gubernatorium. Muravjovas didelės rusų kariuomenės pagalba sukilimą žiauriai numalšino ir daugelį sukilėlių įsakė pakarti. Jo valdymo laikais daugelyje vietų Lietuvoje buvo pastatytos kartuvės. Užteko, kad nelaimingasis tebūtų tik įtariamasis, o Muravjovas įsakė daryti pakartimus ar sušaudyti. Ne tik lietuviai, bet net ir patys rusai jį vadino koriku.

Sukilimą numalšinęs Muravjovas kersėjo lietuviams kur tik galėdamas. Nors jis Lietuvoje teviešpatavo tik dvejus metus, bet per tą trumpą laiką spėjo lietuviams padaryti eibes skriaudų. Jis uždarė visas iki tol veikusias parapijines mokyklas, taip pat uždraudė vysk. M. Valančiaus įsteigtas blaivybės brolijas, kad lietuviai neturėtų jokios organizacijos. Uždarė apie 30 vienuolynų ir daug katalikų bažnyčių atidavė pravoslavams. Uždraudė prie kelių statyti kryžius. Vyskupams uždraudė be valdžios sutikimo kilnoti kunigus, o kunigams be žandarų leidimo išvykti iš savo parapijos.

Per trumpą Muravjovo viešpatavimo laiką į Sibirą sunkiems

darbams buvo ištremti 72 asmenys, kitur ištremta 1427, rusų kariuomenės atiduota 345, drausmės dalinius pasiūsta 864, Rusijos gilumon iškelta 1529, pakartų ir sušaudytų 250 asmenų.

Muravjovo valdymo metu rusų profesorius Aleksandras Hilferdingas buvo pasiūlęs visiems slavams priimti rusiškas raides. Muravjovui ši mintis patiko, ir jis sumanė ją įgyvendinti ir lietuviuose. 1864 m. Muravjovas savo cenzoriams įsakė nepraleisti jokios lietuviškos knygos, parašytos nerusiškom raidėmis. Tais pačiais metais Muravjovas sudarė komisiją, kuri rusų raidyną pritaikintų lietuvių kalbai.

Lietuviai iš karto nesuprato tikrojo tikslo, nes tokio atsitikimo niekas niekur nebuvo girdėjęs. Žemaičių vyskupas M. Valančius čia neįžiūrėdamas nieko blogo Muravjovo sudaryton komisijon buvo delegavęs žinomą lietuviškųjų kalendorių leidėją mokytoją Lauryną Ivinskį, ir net

keliom tikybinėm knygelėm buvo davęs aprobatą. Bet greitai ir vyskupas Valančius suprato Muravjovo tikslus, savo aprobatą nebedavė ir mėgino su Muravjovu tartis. Valančius rašė:

"1864 metais sužinojęs apie sumanymą spausdinti lietuviškas knygas rusų raidėmis, aš aiškinau tą dalyką generalgubernatoriui "nabašnikui" Muravjovui per "ypatišką" su juo pasimatymą Vilniuje". Toliau vysk. Valančius rašo, jog prašęs Muravjovą, kad nors maldaknyges leistų spausdinti žmonėms priprastomis lotynų raidėmis. Matyt, vyskupas Valančius matė, kad su Muravjovu susitarti nepavyks, todėl dar tais pačiais 1864 metais paskubom Vilniuje atspausdino "Dawatų knygą", "Wajku knigielę", "Kantičkas" ir "Dovydo psalmes". Bet dalis šių pasakutinių lietuviškosios spaudos paminklų pateko į rusų žandarų rankas, buvo konfiskuotos ir sunaikintos.

(Nukelta į psl. 2)

DAIL. K. ŠIMONIS

KNYGNEŠYS

SYDNEY LIETUVIŲ "DAINOS" CHORAS

LIEPOS 4 D. RENGIA DIDINGĄ

KONCERTA

dalyvaujant soliste G E N O V A I T E I V A S I L I A U S K I E N E I

Programoje: SOLISTĖ, CHORAS ir SOLISTĖ SU CHORU.

KONCERTE BUS DAINUOJAMA AUSTRALIJOJE DAR NEGIRDĖTŲ DAINŲ.

Koncertas įvyks FATHER J. O'REILLY MEMORIAL AUDITORIUM SALEJE AUBURNE (kampas Park Rd. ir Mary Str.)

Kadangi programa bus ilgoką, koncertas prasidedamas anksčiau — 6.30 val. vak.

Po koncerto šokiai ir bufetas.

Koncerte vietos bus numeruotos. Pakvietimus galima gauti pas kiekvieną choro dalyvį arba kreiptis pas P. Nagį 417 Burwood Rd., Belmore, tel. 75 7094, ar pas V. Kazoką 13 Percy Str., Bankstown, tel. 70 8395.

Pakvietimai: suaugusiems 15 šil., moksleiviams 10 šil.

KVIEČIAME PAKVIETIMUS Į KONCERTĄ ĮSIGYTI IŠ ANKSTO.

Angliškas sąmojus

Indijos vandenynė yra dvi nedidelės salos — Mauricijus ir Seičelės, kurias valdo britai. Vadinas, tose salose britai palaiko kolonijinį režimą. Dėl to anadien J. Tautų kolonijinėms problemoms svarstyti pakomitečio posėdyje sovietų atstovas Pavelas Fedorovičius šachovas pasakė kalbą, kurioje, be kita ko, pažymėjo, kad "žiaurūs kolonizatoriai subiaurojo idilišką tų salų čiabuvių gyvenimą". Dėl to, kaip jis griežtingai sakė, britai tuojau pat turi suteikti "vietiniams gyventojams" nepriklausomybę.

Paprastai vakariečių atstovai į tokius užsipuolimus stengiasi pikti atsikirsti. Deja, šįkart britų atstovas Cecilis Kingas pripažino, kad padėtis tose salose yra kur kas blogesnė, negu šachovas nupiešė. Jis ramiausiai išdėstė padėtį Mauricijuje šitaip: "Deja, visi čiabuvių buvo likviduoti, jeigu man bus

leista pasinaudoti tokiu išsireiškimu, per pirmuosius kelerius metus, kai ten nusikraustė pirmieji tyrinėtojai. Tai buvo dodo paukščių rūšis, kurie jau yra išnykę ir nebegali jau reikalauti suteikti jiems nepriklausomybę, kad kiekvienas paukštis turėtų vieną balsą".

Kai dėl Seičelės salos, tai jis pasakė: "Nesu baigęs visiškai aiškintis to klausimo, bet esu įsitikinęs, kad ten čiabuvių sudarė milžiniški vėžliai. Laimai, jie dar ne visi yra išnykę, tačiau jie nerodo jokio susidomėjimo siekti politinės pažangos. Tai tiek ir būtų dėl sovietinės mitologijos apie čiabuvių". (E)

Čikagos Čiurlionio meno galerijoje per 1963-sius metus parodoje buvo parduota virš 250 dailės kūrinių.

SYDNEY LIETUVIŲ "DAINOS" CHORAS SU DIRIGENTU K. KAVALIUSKU VIDURY. CHORAS KONCERTUOS LIEPOS 4 D. AUBURN SALEJE DRAUGE SU SOLISTE IŠ ADELAIDĖS p. G. VASILIAUSKIENE

MŪSŲ

PASTOGĖ

Registered at the G.P.O., Sydney for transmission by post as a Newspaper.
Nr. 24 (789) 1964 m. birželio 15 d. XVI metai

Ivykiai pasaulyje

GALIMA TURKŲ INVAZIJA

Iš graikų šaltinių patiriam, kad Turkijos grasinimas užimti Kipro salą vis tebėra galiojantis. Dėl to Graikijos karinės pajėgos tebėra laikomos aliarmo padėtyje.

TITO RUSIJOJE

Jugoslavijos prezidentas Tito vizituoja Rusiją ir buvo iškilmingai sutiktas Leningrade. Žurnalistas Tito pareiškė, kad tarp jo ir Kruščiovo jokių nuomonių bei pažiūrų skirtumų nėra. Ką savo laiku Stalinas buvo sugadinęs, Kruščiovas viską išlyginęs.

UNO SEKRETORIUS Į RUSIJĄ

Liepos mėn. UNO sekretorius Mr. U Thant numato vizituoti Rusiją ir kalbėtis su Kruščiovu. Pakeliui į Europą jis matysis su Prancūzijos prezidentu C. de Gaulle.

NEHRU PELENAI PASKANDINTI ŠVENTOSE UPESE

Neseniai mirusio Indijos premjero Nehru sudeginto kūno pelenai buvo paskandinti Indijos šventose upėse ir ežeruose. Nehru savo testamentą pareiškęs, kad jam mirus laidojant nebūtų jokių religinių apeigų, o jo kūnas tebūna sudegintas ir jo pelenai išbarstyti po numylėtą Indiją. Birželio 8 d. tautinis gedulas dėl Nehru mirties pasibaigė ir sekančią dieną naujuoju Indijos ministru pirmininku prisiekdintas L. B. Shastri.

SMARKŲS PROTESTAI NORVEGIJOJE CHRUSČIOVO BELAUKIANT

Vak. Europos spauda, nurodė į Norvegijos užsienio reik. ministro Langės kalbą parlamente. Jis pažymėjo, kad protestai Norvegijoje ryšium su laukiamu Chruščiovo atvykimu esą didesnio masto kaip kituose Skandinavijos kraštuose. Lange bandė raminti norvegus ir juos kvietė reikiamai priimti Kremliaus valdovą, nes abiejoms pusėms rūpi išlaikyti taiką. Vis dėlto politikas pastebėjo, kad tarp Oslo ir Maskvos esama ir didelių nuomonių skirtumų. (E)

PASMERKTAS IŠDAVIKAS

Amerikoje ligi gyvos galvos kalėti nuteistas atominį ginklų inžinierius J. Gessner, kuris desertyravęs iš kariuomenės 1961 m. perdavė karines paslaptis rusams.

*

Amerikos karo laivyno šeštoji flotilija Viduržemio jūroje patraukė arčiau Kipro krantų. Matyt, šioji akcija turi ryšio su Turkijos grasinimu išsikelti ir užimti Kiprą.

PAKELIAMI ATLYGINIMAI AUSTRALIJOJE

Nuo birželio 19 d. darbininkams ir tarnautojams, kurie priklauso federalinių atlyginimų schemoje, pakeliami atlyginimai vienu svaru savaitei. Pakėlimais pasinaudos apie pusantro milijono darbininkų ir tarnautojų.

Drauge su atlyginimų pakėlimu bijomasi infliacijos pavojaus. Jau dabar kalbama, kad turės pakilti priduktų ir gaminių kainos.

GOLDWATER Į PREZIDENTUS

Amerikoje šių metų pabaigoje įvyksta prezidento rinkimai. Opozicijoje stovinti respublikonų partija renka kandidatus į prezidentus. Iš visų kandidatuojančių senatorius Goldwater turi daugiausia galimybių būti partijos nominuotas į Amerikos prezidentus.

PAKELIAMI DRAUDIMAI AUTOMOBILIAMS

Draudimo bendrovė NRMA ketina pakelti 10 proc. draudimą už tuos automobilius, kurie yra savininkų pirkti išsmokėjimo keliu. Visiems kitiems draudimo premijos paliekamos tos pačios.

Lietuvoje

NAUJAS STATYBININKŲ TRANSPORTAS Į KAZACHSTANĄ

Pagal Vilniaus ELTOS pranešimą gegužės 29 d. iš Vilniaus į Kazachstaną plėšinių žemes išvyko daugiau kaip 200 Lietuvos statybininkų — tai mūrinkai, betonautojai, armatūrininkai, tinkuotojai, šaltkalviai, montuotojai, iš viso 12 specialybių darbininkų. Jie statysią grūdų elevatorių ir Kazachstane išbūsią pusę metų. (E)

LIETUVOJE MİRĖ PROF. K. BARŠAUSKAS

Gegužės 13 d. atšventės 60 m. gimimo sukaktį, po 11 dienų gegužės 24 d. Kaune mirė Kauno Politechnikos instituto rektorius, akademikas prof. Kazimieras Baršauskas. Sukaktuviniam straipsnyje Lietuvos spauda minėjo, kad Baršauskas dar nepr. Lietuvos metais tyrinėjo kosminius spindulius ir anuometinės vyriausybės buvo

siųstas gilinti studijų į Berlyną. Nekrologe Berlynas nutylėtas ir nepr. Lietuvos valdžiai bei universitetui teko priekaištų, kodėl Baršauskas tebuvo pasiekęs tik vyr. asistento vietą. Tuo tarpu 1925 m. baigęs Marijampolės gimnaziją K. Baršauskas laboranto pareigas Lietuvos universitete jau ėjo nuo 1929 m., taigi teturėdamas 25 m. amž. Kelti Baršausko partiniai nuopelnai, bet vėl nutylėta, kad moksle pasižymėjęs velionis yra buvęs "Lietuviškosios Enciklopedijos" (Kaune leistos) bendradarbis, be to dar bendradarbiavo "Kultūros", "Gamtos" ir "Varpo" žurnaluose, rašė "Lietuvos žiniuose".

K. Baršauskas paliko daugiau 60 mokslo darbų iš kosminių spindulių, ultragarso, puslaidininkių, magnetinio branduolinio rezonanso srities. Jis iškilmingai palaidotas gegužės 26 d. Petrašiūnų kapinėse. Pagal 11 gydytojų paskelbtą medicininę išvadą jis sirgęs vėžiu. (E)

ADELAIDĖJE

Bendruomeniniai reikalai

KREPŠININKŲ GASTROLĖS — LAISVĖS KNYGNEŠIAI — LITUANIA JUBILIEJUS — AUKŲ RINKIMAI IR ANKETOS

Gegužės pabaigoje Adelaidės apylinkės valdyba buvo sušaukusi krašto tarybos narius ir organizacijų atstovus pasitarti bendruomeninio gyvenimo reikalais. Susirinkus apie trisdešimčiai adelaidiškų visuomenininkų, aktyviai dalyvaujančių bendruomeninėje veikloje, buvo apžvelgtos Amerikos lietuvių krepšinininkų gastrolės, Laisvės knygnešių reikalai, choro Lituania jubiliejus, aukų rinkimas bendruomenėje ir kiti klausimai.

ALFAS pirmininkas p. Jurgis Jonavičius smulkiai painformavo apie Amerikos lietuvių krepšinininkų gastrolės Australijoje ir apie tai, ko krepšinininkams priimti komitetas pageidauja iš adelaidiškų.

Kartu su sportininkais atvyksta ir 27 Amerikos lietuviai, daugiausia jaunuoliai, tad iš viso tikimasi apie 40 svečių.

Tiek sportininkų, tiek ekskursantų apgyvendinimas pas privačius asmenis, atrodo, nesudarys sunkumų. Adelaidiškiai turi patyrimo šiai problemai išspręsti praeityje, kada buvo priglauta be vargo šimtai svečių. Šį kartą nors nebus atstovų laikas, bet ir svečių nedaug.

Krepšinininkų apgyvendinimu rūpinasi jų priėmimo komitetas, o ekskursantų apgyvendinimo reikalą perėmusi apylinkės valdyba. Visiems svečiams krepšinininkams ir jų vadovybei pietūs Adelaidėje bus duodami kolektyviai ir vis kitoje vietoje — kitame Adelaidės restorane. Kasdien ir atskirą restoraną pietų juos kviesis lietuvių organizacijų vadovybės ir pavieniai asmenys. Iki šiol jau žinoma, kad kolektyvinius pietus krepšinininkams rengs "Vyties" klubo valdyba, skautų tunto vadovybė, Tautinės Sąjungos Adelaidės skyrius, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio skyrius ir rangovas Rakauskas.

ALFAS pirm-kas p. J. Jonavičius akcentavo, kad visi Australijos lietuviai turėtų finansinškai prisidėti prie šių reikšmingų gastrolų. Savaimė suprantama, kad didžiausią išlaidų našta ant savo pečių neša Amerikos lietuviai, nors jie patys tomis gastrolėmis

asmeniškai nesidžiaugė. Į šias lietuvių krepšinininkų gastrolės jie žiūri kaip į reikšmingą ir lietuviškumui labai svarbų reikalą, nuoširdžiai remia. Kadangi Australijos lietuvių kolonija po Amerikos skaitoma pati stipriausia ekonomiskai ir kadangi Amerikos krepšinininkai atvyksta kaip tik pas mus, mes ir privalome efektyviai prisidėti prie išlaidų dengimo. Čia surinkti pinigai bus skiriami dengti bent dalį kelionės išlaidų ir išlaikyti krepšinininkus Australijoje jų viešėjimo metu.

Čia pat paleistame aukų lape pasitarimo dalyviai krepšinininkų reikalams suaukojo apie 20 svarų.

ALFAS krepia didelį dėmesį į gastrolių išpopuliarinimą. Kaip dabar patirta, atitinkamų informacijų pateikta jau visoms Australijos radijo ir televizijos stotims, visiems Australijos laikraščiams. Gastrolės propaguoja specialūs Coca-Cola plakatai bus paskleisti pas visus šio gėrimo pardavėjus. Adelaidiškiai lietuviai automobilių savininkai bus prašomi prisiklijuoti šiuos plakatus prie savo mašinų. Iš Hindemars savivaldybės gautas leidimas iškabinti gastrolės reklamuojančius plakatus Port Road viduryje. Kaip žinoma, Port Road yra didžiausia susisiekimo arterija Adelaidėje.

Buv. apylinkės valdybos pirm-kas p. V. Petkūno iniciatyva pernai

metais Adelaidėje buvo suorganizuotas Laisvės knygnešių būrelis parūpinti priešbolševikinės literatūros savo draugams ir bendradarbiams australams. Būrelio vadovas A. Maželis padaręs tuo reikalu pranešimą pareiškė, kad jis iš pareigų atsistatydina. Diskusijų metu buvo paliesti tiek Laisvės knygnešių būrelis, tiek "News Digest — International" lietuviai kviečiami šį žurnalą prenumeruoti ir skleisti australų tarpe. "News Digest — International" yra reikalingas vieningos visų susipratusių lietuvių paramos.

P. V. Petkūnas buvo prašytas vadovauti Laisvės knygnešių būreliui ir pagyventi jo veiklą. L.V.S. "Ramovės" pirm-kas p. Č. Zamoiskis pažadėjo rateliui visokeriopą paramą.

Apie populiarius ir visų adelaidiškų branginamo "Lituania" choro 15-kos metų jubiliejų informaciją suteikė apylinkės valdybos pirm-kas inž. M. Pocius ir choro administratorius p. Juozas Lapšys. Jubiliejinis choro koncertas įvyks rugpjūčio 8 d. Po koncerto bus surengta iškilminga vakarienė. Numatomos dovanos choro kūrėjui ir nuolatiniams jo dirigentui muzikui V. Šimkui.

Gyvų diskusijų sukėlė aukų rinkimo klausimas bendruomenėje ir anketų klausimai.

Dar apie Melbourne namus

Kaip jau melbourniškams žinoma, buvę Melbourne Liet. Namai jau parduoti ir sparciai dailomasi naujų, tinkamesnių namų.

Kaip anksčiau, taip ir dabar man asmeniškai tenka rūpintis pinigų rinkimu ir susidurti su aukotojais lietuvių namams, tad ir jau čia pareigą pasisakyti šiuo klausimu.

Nors buvę namai ir parduoti, tačiau visiems aišku, kad pinigų trūksta, o ypač norint įsigyti geresnius ir prie geresnio susisiekimo be 20.000 svarų beveik neįmanoma, tad nereikia laukti stebuklų net ir iš labai darbščios Namų Tarybos. Aš drįsčiau raginti kiekvieną melbournišką lietuvių, vė ne laukti, kada namai bus nupirkti, bet aukoti ar skolinti jau dabar, kas įgalins ir pagreitins naujų įsigijimą.

Mes čia, Melbourne, turime jau gana pasiturinčių, gerai ekonomiškai stovinčių lietuvių, tad, atrodo, būtų labai tikslinga, kad turtingesnieji nežidėtų, kad visi lygiai duotų, bet pagal išgales kiekvienas apsispręstų individualiai ir nesi-dairytų, kol Petras ar Juozas duos ar skolin.

Mes daug kartų linksniuojame žydus imdami juos pavyzdžiu, bet žydai atlieka savo tautines pareigas kiekvienas pagal išgales ir turimą turtą, tad ar nevertėtų šio pavyzdžio taikyti ir mums patiem? Melbourne Liet. Taryba neatidėliojant turėtų skelbti spaudoje aukotojų ar skolintojų sąrašus. Tas yra būtina, ir tai praktikuojama visų organizacijų, neišskiriant nė religinių, tad kam atidėlioti?

Toks aukotojų ar skolintojų pasiskelbimas palengvintų darbą ir aukų bei paskolų rinkėjams, nes nereiktų pas tuos pačius žmones lankytis po kelis kartus. Tuo pačiu ir aukotojai namams bei skolintojai žinotų, kaip šioji akcija vyksta ir kokia finansinė padėtis.

Turint galvoje ateinančias Kalėdas ir drauge su jomis ALB Krašto Tarybos suvažiavimą bei Meno Dienas ir sporto bei kitokius susibūrimus Melbourne, jokių įrodinėjimų nereikia, kad Melbourne Liet. Namai verkiant būtini. Argi mes, melbourniškiai, būsimie tokie apsnūdę ir neįstengsime nusipirkti sau namų prieš suvažiavimą? Tvirtai tikiu, kad mes tokiais nepasirodysime, o visi jungtinėmis jėgomis erdvius ir patogius namus įsigysime tuo parodydami, kad mes ir Melbourne esame solidarūs ir sąmoningi lietuviai.

K. Prašmutas, Melbourne

didysis lietuviško rašto žinovas Vaclovas Biržiška 1921 metais "Mūsų Senovėje" I-je knygoje buvo paskelbęs studijinį straipsnį, kuriuo čia ir pasinaudojama. Platinimui buvo atiduotos šios knygos: "Aukso Altorius", "Evangelijos", "Kantičkos", "Trumpas katekizmas", "Mokslas skaityma", "Aktas ir poteriai".

Slabados mokykla 1874 m. platinimui turėjo 187 egzempliorių ir iki 1877 metų nepardavė nė vienos knygos.

Rumšiškių mokykla išplatini-mui gautų 58 egz. per tą patį laiką nepardavė nė vienos knygos. Surviliškio mokykla iš gautų 20 egz. taip pat nepardavė nė vienos knygos.

Raudondvario mokykla 1875 m. platinimui gavo 55 egz. 1875 m. parduota 8 egz. ir 1877 2 egz.

Seredžiaus mokykla 1875 m. gavo 77 egz. ir dvejų metų laikotarpyje nepardavė nė vienos knygos.

Čia paduoti daviniai aiškiai kalba, kaip lietuviai pasitiko graždanka spausdintas knygas.

Žinoma, rusai mokytojai, norėdami įrodyti savo uolumą ir nuopelnus, ne vieną knygą vaikams dykai davė patys padengdami jų kainą.

Rusai per visą spaudos draudimą (40 metų) rusiškoms raidėm teišleido tik 54 knygas, kurių didesnioji dalis buvo tikybinių turinio. O slapta lietuviai per tą laiką išleido 1856 knygas.

(Bus daugiau)

MELBOURNO LIETUVIŲ SPORTO KL. "VARPO"

PENKIOLIKMETINIS — JUBILIEJINIS

BALIUS

įvyks

1964 M. LIEPOS 24 D. (PENKTADIENI)

Brunswick Town Hall, Pradžia 8 val. vak. Pabaiga 1 val. 30 min. ryto. *Balių* nuotaka, kaip ir visada Sporto Klubu baliuose — linksma ir jaunatviška. *Baliuje* susitiks sportininkus ir svečius iš Amerikos. *Geras orkestras. Nuotakingos solo dainos. Turtinas bufetas valgiais ir gėrimais. Bilietai* gaunami pas visus Sporto Klubu Valdybos narius. Geelongo ir gyvenantieji Melbourne Apylinkėse lietuvių staliukus ir bilietus iš anksto užsisako šiuo adresu: A. Bladzevičius 14 Clarinda St., Essendon, W5, Vic. tel. 37-3192.

Melbourne Liet. Sp. Kl. "Varpas"

SPORTAS

RINKTINĖS

ŽAIDĖJŲ STATISTIKA

ADZIMA, ANDREW, gimęs 2.2.1936, aukštis 6 pėdos 7 inčai. Sveria 220 sv. Žaidžia puolėju ar centru. Iš Waterbury. BAZENAS, VALTERIS, gimęs 11.8.1946, aukštis 6 pėdos 1 inč. Sveria 178 sv. Žaidžia puolėju ar centru. Iš Waterbury. CEKAUSKAS, FRANK, gimęs 12.8.1940, aukštis 6 pėd. 1 inč, sveria 195 sv. Žaidžia puolėju. Iš Detroito.

Kiti patobulinimai, ar ne. Valdyba laikosi principo, kad tik pati bendruomenė gali nutarti, ko jai labiausiai reikia ir iš principo laiko ją glaudžiausiam ryšy su visais adelaidiškais. Didelę šia prasme solidarumą parodė ir L.V.S. "Ramovės" valdyba, kuri atidėjo ateities savo projektą pristatyti prie lietuvių namų ramovėnų būklę. Bendrai, Adelaidėje vyrauja įsitikinimas, kad būtų nusikaltimas prieš bendruomenę padidinant jos apkrovimą naujais įsiskolinimais ar aukų rinkimais naujiems užsi-mojimams. Juk be aukų rinkimo šiom dviem liūto duoklę gaunančiom organizacijom yra dar visa eilė kitų reikalų, kuriems turi ta pati bendruomenė sudėti aukų.

Pabaigoje susirinkusieji diskutavo anketų klausimą visuomenėje. Padaryti pasiūlymai, kad visi tie asmenys ir organizacijos, kurios norėtų rinkti vienokių ar kitokių žinių lietuvių tarpe, privaltų susitarti su apylinkės valdyba. Nesvarbu, koks tų anketų būtų tikslas ir kam žinios skiriamos. Lygiai taip pat nesvarbu, kas jas norėtų rinkti — lietuviai ar sveimataučiai. Jų rinkimas galimas tik per apylinkės valdybą. Suprantama, kad kiekvienas lietuvis laisvas atsakyti į klausimus net ir tada, kai būtų gautas apylinkės valdybos aprobatas. Apie kiekvieną anketą ir jos tikslą valdyba iš anksto skelbtų viešai spaudoje.

V. Radzevičius

KLUBO ATIDARYMAS CANBERROJE

Gegužės 30 d. rytą pasiekiau Canberą. Veltui bandau surasti namuose vieną kitą savo bičiulį. Užsuku į bendruomenės namus — Lietuvų Klubą. Čia užia kaip avily: vyrai rikuoja stalus, moterys viską puošia, dabina arba užsiemusios virtuvėje.

Taip, pagalvojau, ši diena canberiškiams yra didelė diena. Ir ne tik jiems — ji didelė ir Australijos lietuviams. Šiandien oficialiai atidaromas jų klubas. Canberiški pasidarė pavyzdžiu visoms kitoms lietuvių kolonijoms, kurios į juos žiūri su pagarpa ir net su pavydu. Vargu ar Canberros lietuvių kolonijoje surastume 200 galvų, o jų turtas siekia apie 20.000 svarų. Planingas darbas, bendras ryžtas ir lietuviškas užsi-primas įgalino juos visa tai atsiekti.

Atidarymo iškilmės prasidėjo 2 val. p. p. Salė pilna žmonių. Prie garbės stalo sėdasi pirmininkas p. Čečys ir valdybos narys — iškilmių vadovas p. Andriuska. Prie šio stalo taip pat buvo pakviesti: parlamento narys G. R. Fraser, ALB Krašto Valdybos atstovas p. Daudaras ir Good Neighbour Council atstovas mons. Fevior. Atidarymo iškilmės pradėtos Australijos himnu. Po p. Čečio pranešimo atidarymo žodį tarė Mr. G. R. Fraser. Toliau kalbėjo Krašto Valdybos atstovas p. V. Daudaras ir mons. Fevior. Šia proga dar sveikino estų ir latvių atstovai.

Meninėje dalyje pasirodė Canberros lietuvių choras "Aušra", vadovaujamas p. Dariaus. Nors ir jaunas, bet skambiai ir darniai choras padainavo tris dainas. Choristės tautiniuose drabužiuose šventinę nuotaką dar labiau pakėlė. Oficialioji atidarymo dalis baigta Tautos Himnu. Atidarymo iškilmės filmavo vietos televizijos

stotis, matėsi taip pat "Canberra Times" laikraščio reporteriai. Toliau sekė bendros valės. Tautiniais drabužiais vilkinčios mergaitės aptarnavo svečius. Šiose iškilmėse dalyvavo apie 200 žmonių. O vakare klubo atidarymo proga įvyko tose pačiose patalpose šaunus balius. Be visų canberiškių jame dalyvavo ir kvietinių svečių. Buvo atvykusių iš Sydney, Wollongong ir kitų vietovių. Grojant puikiai vietos lietuvių kapelai balius užtruko iki 4 val. ryto.

(Pabaiga psl. 9)

SPAUDOS DRAUDIMAS

(Atkelta iš psl. 1)

2. Knygos rusiškoms raidėm (graždanka)

Nors Muravjovas 1864 metais uždraudė lietuviškas knygas spausdinti lotyniškoms raidėm, bet oficialus jų draudimo įsakymas buvo išleistas naujo Vilniaus generalgubernatoriaus generolo Kaufmano 1865 m. rugsejo 6 d. Generalgubernatorius Kaufmanas atvykęs į Vilnių pareiškė, jog cisiųs savo pirmakūno keliu ir visomis išgalėmis rusino Lietuvą. Jis uždraudė ir tikybą dėstyti lietuvių kalba, kas iki tol buvo leista. Smarkiai plėtė jis rusiškųjų mokyklų tinklą, kurių priežiūrą jis dažniausiai pavedavo pravoslavų šventikams. Rusiškųjų mokyklų mokytojams buvo pavesta platinti graždanka spausdintas lietuviškos knygas, kurias vysk. Valančius buvo uždraudęs net į rankas imti, o iš kur gaus jas deginti.

Pirmoji rusiškoms raidėm (graždanka arba kirvukai) išleistoji knyga buvo "Abėcėlė žemaitiškai". Jos buvo atspausdinta 6.000 egz. Graždanka buvo atspausdinta dažniausiai tikybinių turinio knygos, bet niekas jų nepirkto. Todėl rusų valdžia platino jas prievartos būdu. Prie bažnyčios rusų žandartai traukė iš žmonių rankų iš seniau žmonių turėtas knygas ir jų vieton bruko graždanka spausdintas maldaknyges. Žmonės demonstratyviai atsisakydavo jas priimti.

Kaip rusams mokytojams Kauno apskrityje sekėsi graždanka spausdintas knygas platinti,

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.

Rockdale stotis.

SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.

Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.

Prekęs duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

JIE DIRBA KITŲ DŽIAUGSMUI

(DAINOS CHORO METINIO KONCERTO PROGA)

Išnyti solistė G. Vasiliauskienė, kuri koncertuos su "Dainos" choru liepos 4 d. Sydneyje

"Oi dainos dainelės, jūs mano patieka,
Visi žirdies skausmai pas jumis palieka.
Tada aš laimingas, kada jus dainuoju,
Kada savo vargus verkdams išrokuoju.
Rokuodams, dejuodams išmokau dainuoti,
Kaip miško gegutė iš skausmo kukuoti."
A. Vienažindis

Sydney lietuvių choras "Daina" liepos 4 d. turės savo neeilinį koncertą. Choras ne tik kad dainuos eilę dar negirdėtų naujų dainų, bet sau į talką šiam koncertui pasikvietė ir tartininkę — solistę G. Vasiliauskienę, kuri šalia savo solo partijų dar išpildys porą dainų drauge ir su choru. Sydneyje tai bus didelė naujiena.

Ta proga norėtusi iš viso pasisakyti apie patį chorą ir jo įnašą lietuvių gyvenime. Jau eilę metų, kaip Sydneyje lietuvių choras dainuoja visokiomis progomis lietuviškuose rengimuose, minėjimuose, gieda bažnyčioje ir t.t. Įsivaizduokime, koks

tuščias būtų lietuvių kolonijos gyvenimas be choro. Jis ne vien tik būtų tuščias, bet tiesiog merdintis. Pažvelkime į kitas lietuvių kolonijas Australijos lietuvių bendruomenėje, kurios neturi choro. Sakytume, jos beveik negyventų. Tai galima sakyti yra vienintelė kultūrinė ir meninė pajėga, kuri išjudina visus kolonijos gyventojus, kiekvieną dvasiškai pakelia, žavi, jaudina. Šios galios neturi nei dailininkai, nei poetai, nei joks kitas kultūrinis vienetas, o tik choras. Visi kiti dvasiškai patenkina tik tam tikrus žmones, choras — visus. Tačiau norint turėti chorą, lygiai reikia tam turėti visą eilę pasi-

šventusių ir pasiaukojančių žmonių, ir, svarbiausia, sąmoningų žmonių, kupinų idealizmo, neklausiančių, kas man atlygins už sugaištą laiką, už padarytas išlaidas, už įdėtą darbą. Choro vienintelis atlyginimas yra moralinis: kad jo klausomasi, kad juo džiaugiamasi, kad jis suteikia savo klausytojams pasitenkinimo ir džiaugsmo. Kitokio atlyginimo choras neieško ir nelaukia bent mūsų sąlygose, kur nei chorvedys, nei choristai iš to sau duonos nespeldo.

Choras yra taip pat lietuviškos visuomenės dalis, kuri didžiausią duoklę atiduoda tai pačiai visuomenei. Kai kiti tik kartais nuo karto prisideda prie visuomeninio darbo, tuo tarpu choras toje visuomeninėje tarnyboje darbuojasi metų metais kas savaitę repetuodamas, beveik kas sekmadienį bažnyčioje giedodamas, kiekviename minėjime išpildydams didžiausią dalį programos. Kai kiti džiaugiasi po savaitės darbų laisvesniu penktadienio vakaru, choras iki išnaktų repetuoja šaltose salėse žiemą arba nepakeliamai tvankiose vasarą.

Karštas jausmas perlieja krūtinę besiklausant darniai skambančios choro dainos, tačiau retas kas pagalvoja, kiek valandų sugaišta, kiek nervintasi, kiek

dirbta, kol buvo išgauta momentinė praskambėjusi harmonija. Juo labiau, kad mūsų choras sudaro ne profesionalai, bet tik nuoširdūs balsingi dainos mylėtojai savanoriai, kurių kitam net gaidos nedaug ką ženklina. Ko neatlieka gaida, turi prievarta ištraukti pats chorvedis.

Kiekvieno pasirodymu ir savo

dalyvavimu choras sudaro šventę kitiems, tačiau metiniai choro koncertai yra paties choro šventė, į kurią kviečiami visi. Savo gausiu atsilankymu mes parodysim, kad mes savo chorą įvertinam ir juo didžiuojamės. Dalyvausite tad visi choro koncertuose, nes jų šventė yra drauge ir mūsų visų meninė puota.

Kultūrinės naujienos

GRAZUS DAINOS KONCERTAS

Gegužės mėn. 24 d. šv. Jono parapijos salėje įvyko nusisekęs dainos koncertas. Jį išpildė viešnia iš Adelaidės, solistė Genovaitė Vasiliauskienė ir Melbourne Liet. Parapijos vyrų choras. Tenka pabrėžti, kad koncerto programa tinkamai, su skoniu sudaryta ir sudarė vieningą visumą.

Solistė Genovaitė Vasiliauskienė padainavo 15 dainų ir 2 dainas papildomai, išreikalautas nerimstančios publikos. Dainų pasirinkimas turtingas ir labai įvairus. Girdėjo šiu kompozitorių harmonizuotas dainas: E. Gailevičiaus, J. Tallat-Kelpšos, A. Karoso, B. Budriūno, K.V. Banaičio, J. Gaubos, V. Sarpaliaus, A. Vanagaičio, B. Dvariono, V. Jakubėno, J. Kačanausko bei Kuprevičiaus. Solistės balsas šlitas ir sodrus, jos dainavimas po Amerikos ir Kanados koncertų, visa klase aukštesnio lygio. Atrodo, Solistės nemaža padirbėta ir širdies įdėta besirušiant koncertams. Linkėtina, kad ji ir toliau nesiliautų tobulintis ir išlaikytų pasiektą aukštą lygį.

Melbourn Parapijos vyrų choras, vadovaujamas P. Morkūno, išpildė dvi švedo, vieną K.V. Banaičio ir vieną B. Dvariono dainą. B. Dvariono "Šienpiūvių daina" ketutėms nerimstant buvo pakartota. Tenka pasidžiaugti, kad choras dar pažangus.

Apskritai patiekto koncerto dainos nukėlė klausytoją į pasigėrėtiną, gražų pasaulį. Iš jo skambėjo paraginimas į laisvės kelią, apie tautos išvadavimą, padvelkė svaiginas tėviškes lankų sienas, suklepsnojo deganti širdis, sukilo skundas pavergtų brolių artų ir jautriai užgavo visas širdies stygas.

Solistei akompanavo Mr. Greed, pranešinėjo stud. A. Butkutė. Moksleivis Gediminas Statkus, organizatorius ateitininkų vardu padėjo programos išpildytojams. Koncertas užbaigtas gėlių įteikimu solistei G. Vasiliauskienėi ir choro dirigentui P. Morkūnui. Solistė viešnia iš Adelaidės padėjo organizatoriams už šį gražiai praėjusį koncertą.

(k)

Amerikoje plačiai ir sėkmingai lietuvių kultūrinėje veikloje reikšias Romas Stakauskas, kuris su tėvais beveik prieš dešimt metų dar moksleivių būdamas išvyko iš Sydney į Ameriką. Gyvena Čikagoje. Jo veikla plati: jis ir studentų vadovybėje, ir spaudos darbuotojas, ir puikus teatro aktorius.

LIETUVIŲ KONTAKTAVIMAS IVAIRIUOSE KONTINENTUOSE

Kad kontaktavimas su lietuviais tarpkontinentiniai, reikalinga nugaltė įvairiausių kliūčių, vienok mūsų siegi sugeba surasti išeitį visur.

Praeitų metų pabaigoje p. J. Bačiūnas iš Australijos atskraidino į Ameriką lakštutę, solistę G. Vasiliauskienę. Amerikoje solistė buvo mielai sutikta ir su pasigėrėjimu perpildytose salėse klausėsi jos kultūringo dainavimo.

Solistė taipgi apsilankė ir Lietuvių Muzikologijos Archyve. Čia su ja mielai pasidalino mintimis L.M. Archyvo globėjas kompozitorius Tėvas Br. Markaitis, S. J. Vice-kuratorius muz. J. Bertulis, ir archyvaras J. Narukynas. Viešnia atlydėjo advokatas p. Balčiūnas. Pokalbiai su vice-kuratorium buvo įrekomduoti ir magnetofoninė juostelė.

Solistei buvo įteiktas oficialus įgaliojimas šį Archyvą atstovauti Australijoje ir Nauj. Zelandijoje. Taipgi rinkti ten archyvinę medžiagą šiam archyvu.

Š.m. liepos pradžioje Čikagos sportininkai, krepšininkai, daro australiečiams revanšą už solistę. Taigi tuo būdu gaunamas gaudesnis kontaktavimas tarp lietuvių gyvenant įvairiuose kontinentuose.

J. Bertulis

ATIDARYTAS KLUBAS...

(Atkelta iš psl. 2)

Šio klubo atidarymo proga negalima nepaminti ir pasakytųjų kalbų, kurių ištraukas čia suminėsim. Klubas pirmininkas p. Čelčys savo žodyje padėkojo valdžios įstaigoms už suteiktą paramą ir už gautą žemę. Padidėjus lietuvių skaičiui ir sustiprėjus ekonominiai jau buvo galima paties klubo idėją įgyvendinti. "Klubas pilnai pasiteisins, jeigu mūsų vaikai naudosis šiomis patalpomis ir kultyvuos tėvų atsižvelgtas tradicijas".

Parlamento narys Mr. Fraser savo kalboje priminė, kad jis turįs kontaktą su lietuviais jau 16 metų. "Jūsų atsiėkti darbai mane stebina, kalbėjo parlamentaras, kada aš pagalvoju apie jūsų tokį nedidelį skaičių. Tą kaip tik liudija vien tik 3800 skirtų šiam tikslui savanoriškų darbo valandų. Yra didelis dalykas gyventi demokratiškame krašte ir žinoti, kad esi laisvas. Mes tą laisvę turime

išlaikyti. Jūs galite mus australus pamokyti, kas yra laisvė ir kad reikia budėti ir tą laisvę ginti. Jūs esate puikūs žmonės ir padėsite šiame kontinente įsitiprinti. Šiose patalpose jūs diskutuosite rimtus dalykus, bet ir tegu tarauja šis pastatas jūsų poilsiui ir džiaugsmui, tegu jis padeda jums išlaikyti jūsų kultūrą. Aš nuoširdžiausiai sveikinu jus šia proga ir skelbiu šį klubą atidarytu".

Krašto Valdybos atstovas p. V. Daudaras perdavė linkėjimus nuo Kr. V-bos pirmininko p. Jonaičio ir jis pats sveikindamas palinkėjo sėkmės ir nuolatinio augimo.

Good Neighbour Council Mons. Fevior pareiškė: "Jūs išlaikėte savo tautinę kultūrą ir drauge daug pasiekėte Canberroje. Per dešimtį metų aš stebėjau jūsų tautinius ir religinius minėjimus ir stebėjau jūsų giesmių bei dainų senumą bei prasmingumą. Jūsų jau-

nimo organizacija skautai stovi pavyzdžiu kitam jaunimui savo disciplina ir kiekvieną kartą gražia bei sumania programa. Šisai jūsų centras tegu išlaiko jūsų tautinę vienybę ir tegu būna visų susirinkimo vieta".

Estų bendruomenės pirmininkas Neklif sveikindamas pasakė, kad tai esanti didelė diena visiems Canberros lietuviams. "Mes estai jums pavydime. Šitoks pastatas liudija jūsų nuoširdų sutarimą ir bendradarbiavimą. Tegu jis palieka paminklų jūsų vaikams. Leiskite pakartoti tuos žodžius, kuriuos išmokau prieš 25-rius metus dar būdamas Tallinne: Tegyvuoją Lietuvą!"

Latvių atstovas Koplon: "Sueikite kartu, būkite kartu ir jauskitės kartu. Tegyvuoją lietuvių tautą ir laisvą Lietuvą!"

Turint prieš akis Canberros lietuvių atliktus darbus, tenka su džiaugsmu pasakyti, kad kanberškiečiai lietuviai šių žodžių ir linkėjimų tikrai nusipelnė. (m.g.)

K. Kavaliauskas, "Dainos" choro dirigentas

LEONĖ PRANCKEVIČIŪTĖ

SŪRUS VANDUO UŽLIEJA AKIS

(Tęsinys)

Kai ji metė vaiką į gatvę nuo penkto aukšto, šviesiai mėlynų drabužėlių švystelėjimas ore jai kažką priminė, bet ką? O kaip ji norėtų prisiminti! Ji žino, tada, ne dabar, šviesiai mėlyniems drabužėliams švystelėjus, ji pajuto baisų smūgį į galvą...

Kažkoks vyras prieina prie jos ir piktai klausinėja. Myrtlė susigaužia, lyg smūgio belaukdama... kažkas, kažkada ją taip piktai klausinėjo ir ji tada nieko nesakė, tik tylėjo. Ji neprisimena kas...

Myrtlei liepia atsisoti. Kažkoks asmuo tolimam kampe skaito iš dokumento storu, vienodu balsu. Myrtlė girdi tik balsą, bet negirdi žodžių, ne supranta jų reikšmės; jos akys stovi mėlynų drabužėlių švystelėjimas, ne, ne šito valko, bet ano, tada... Šitas tai tik pakartojimas to ano, taip skausmingo įvykio... skausmingo ne tik fiziniai, bet ir moraliniai. Po to moralinio skausmo jos sie-loje kažkas mirė...

Dvi uniformuotos moterys prieina prie Myrtlės. surkina jos rankas ir veda. Myrtlė. tarsi pagalbos šaukdamasi, dairosi aplinkui didžiulėmis akimis — ir yra išvedama.

Iš publikos pasigirsta atidaromų rankinukų sagėjų spragtelėjimai, šnypščiamos nosys. Uždangai pamažu leidžiantis, publika pradeda griausmingai ploti.

Persirengimo kambarį, aktorius, Myrtlės kaltintojo rolėje, prieina prie Jutos ir paploja jai per petį.

— Žinai, miela drauge, tu davei šiandien tiek daug niuansų: keistos nuotaikos, baimės, o kas svarbiausia, tavo veidas buvo toks išraiškingas, kad aš tiesiog tapau žiūrovu, nebe aktorium. Prisipažink, man priėjus prie tavęs, tu visa tiesiog drebėjai... bet tu tikrai drebėjai!

— Drebėjau, — priverčia save susijuokti Juta, — nes Tomas Oldenas sėdi ten, žiūrovų tarpe, lyg koks rūstus teisėjas.

— Po šimto pykpyki, tu pasirodei prieš jį gerai, bet ką mūsų "senis" pasakys, jis taip nemėgsta pakaitimų.

— Ar aš taip jau viską pakeičiau? — susirūpinus klausia Juta.

— Taip, viską iš pagrindų. Aš stačiai jaučiaus savo rolėje pasimetęs. Tačiau nenusimink, publika tave puikiai priėmė. Girdėjau moteris verkiant.

Juta atsisėdė prieš veidrodį ir pasijunta tokia

sunki, lyg švininė. Kas iš to, jei šį vakarą nebologai pasirodys... Režisiorius tikriausiai užpyks ir Evelynos rolės neduos. Jis, prieš kiekvieną pastatymą, perspėja — savo vaidybą nesistengti nustelbti kitų.

Evelyna! O, kaip ji norėtų sukurti Evelyną, kovojančią su nepalankiu likimu ir galų gale laimėdčią. Jutai atrodo — jei ji gautų Evelynos rolę ir stengtų atvaizduoti ryžtingą jos charakterį, ji tarsi pati taptų daug ryžtingesnė. O gal ir laimėtų ką nors gyvenime?

Hilda prieina prie jos, apsirengus kalėjimo prižiūrėtojos drabužiais.

— Juta, atsimink, dabar mudviejų svarbiausias pasirodymas, bet jei tu viską pakeisi, kaip pereinuose veiksmuose, aš bijau... aš susimaišysiu. Tu gi viską šį vakarą keiti, o viską, iš pagrindų.

Juta atsisūsta. Ji pasijunta atstumta. Ji žino, kad negalima keisti, bet joje pačioje kažkas yra pasikeitę... Ji jaučia, kad ji pradėjo pergyventi Myrtlės rolę... jaučia, kad nebežino ribos, kurioje susilieja Juta ir Myrtlė.

Alk, kodėl aš anksčiau nepagalvojau apie Kuusik? Juk jis visą laiką buvo gyvu Myrtlės pavyzdžiu?

Kažkodėl Jutai šiandien ypatingai gaila Kuusik. Jis toks vienišas. O kadaise aiškiai buvo nepaprastai gražus vyras, taip atletiški nuaukęs. Tik tas išblyškimas veide jį rodo nesveikui esant. Juta prisimena, kartą jos abi su senele pasikvietusios Kuusik važiavo laivu, plaukiojančių gražiomis įlankų pakrantėmis. Jis tada taip pagyvėjo, pralinks-mėjo, jo manieros pasidarė tiesiog galantiškos ir kai senele nuo laivo siūbavimo buvo taip pavargus, kad nebegalėjo lipi laiptais, jis pagriebė ją į glėbį ir juokdamasis išnėšė iš laivo, pastatė krantinėje ir žemai nusilenkė. Visu keliu į namus plepėjo, juokavo. Grįžę visi trys gėrė kavą ir jis staiga, užsi-žiūrėjęs kažkur tolyn, ėmė pasakoti, kaip jis Pary-žiuję pamatęs nepaprastai gražią paryžietę pasamdė seklį sužinoti jos adresą. Vėliau, žinodamas, kur gyvena, nesiliovė siuntęs jai gėlių puokštes, dova-nas; po to susipažino, vaikščiojo į teatrus, operas...

Neužbaigęs pasakojimo nutilo. Ilgai žiūrėjo į grindis; kai pakėlė galvą — linksmumas buvo dingęs. Liūdnai ir tyliai ištare:

— Aš gi net nežinau ar taip buvo... Gal kur nors skaičiau...

Prieš grįždamas į savo kambarį, jis ryžtingai

pasakė:

— O aš žinau, kad prieš mirtį viską prisiminsiu, viską. Laukiu mirties. Nusibodo gyventi atsiminimų gabalėliais, kurie, tarsi trupiniai, nepasotina sielos, tik dar labiau ją uždega ilgesiu ir nepasitenkinimu. Aš noriu vientisumo! Mirtyje vientisumas!

Vėl skambutis. Juta pašoka, užbėga į sceną, atsėdė į kalinės lovą ir stengiasi susikaupti.

Trečias skambutis. Uždanga staiga pakyla. Kalėjimo prižiūrėtoja įeina, atsisotia prie durų, įsmeigia akis į Myrtlę ir šypsosi. Myrtlė drebėdama atsisotia.

Kalėjimo prižiūrėtoja prieina artčiau.

— Žmogūde, tavo galas nebetoli.

Myrtlė įsmeigus akis į tolį, slenka artyn pri-žiūrėtojos ir sako sau:

— Tau prasideda kančia dabar... nuo dabar, tarsi pragaros ugnis, skausmas laizys tavo sielą...

— Ką tu kalbi pamišėle... kokia pragaros ugnis laizys mano sielą? — supykus rikteli kalėjimo prižiūrėtoja.

— Pasiziūrėk į savo tamsią ir nuodėmingą sielą... pasiziūrėk nusidėjėle, tu nužudei ne vieną, kelis... niekas nematė, niekas nenuteisė, tik pragaros ugnis dega kaित्रiau, besirušdama priimti nuodėmingą tavo sielą.

Kalėjimo prižiūrėtoja gražo rankas. Jos akys siaubas.

— Ką tu sakai, pamišėle... iš kur tu tai... iš-traukei... ką tu... kas gali įrodyti? — su baime traukiasi į atgal.

Myrtlė rauna savo šviesius plaukus nuo galvos ir slenka prie prižiūrėtojos artyn ir artyn.

— Atgailauk, kol dar nevēlu... nelauk, kol Dievas tave nubašs. Tavo pačios atgaila bus niekai, palyginus su jo paskirtąja...

Kalėjimo prižiūrėtoja surinka isteriškai.

Įleikia kelios prižiūrėtojos, jos muša Myrtlę geležiniais grandiniais. Myrtlė šypsosi mušama. Tarsi nieko nesuprastų ir nieko nejaustų.

Kalėjimo prižiūrėtojos aprenčia Myrtlę mirčiai civiliniais drabužiais, supina kasas. Kunigas ateina paskutinei išpažinėčiai, bet su Myrtlė nesusikalba, nes jos siela yra kažkur toli...

Prieš išvedant mirčiai, Myrtlė atsipeiiki ir su-pranta kur ją veda. Džiaugsmingai pasako:

— Žinau — dabar viską prisiminsiu, viską. Vienintelis mano troškimas — atsiminti ką reikšia mano akyse nuolat stovįs mėlynų drabužėlių švystelėjimas ore...

Dabar atsiminsiu, tuojau... Ves-kite mane... greičiau, greičiau!

Myrtlė išvedant uždanga staiga nukrenta. Publika ploja, šaukia, trypia kojomis.

Į sceną susirenka visi aktoriai, sustoja į eilę. Uždanga atsidengia. Visi aktoriai nusilenkia. Pub-

lika ploja, šaukia, dauguma atsisotėje.

Juta jaučiasi išsišėmus ir pavargus. Ji lenkiasi kartu su visais. Staiga jos ausį pagauna vienbalsis publikos šaukimas. Ji netiki savo ausimis: — jie šaukia jos vardą.

Juta beviltiškai pasidairo į šalis, nevisai su-prasdama ką tai reiškia.

Uždanga nusileidžia. Publika nepaliaujamai ploja, šaukdama Jutos vardą.

Uždanga vėl atsidengia. Juta stovi nuleidus galvą, susijaudinus, lyg išsigandus. Ar ji ką blogo padarė? Taip šaukiama yra kieno nors vaidybą susižavėjus, bet gi ji...

Pajunta, kad kažkas paima ją už rankos, pa-veda į priekį ir liepia nusilenkti. Ji nusilenkia ir pamažu pradeda suprasti viso to prasme.

Tai jos vaidybą taip susižavėjo. Viešpatie, apie tai ji niekada net nedrįso pasvajoti, tarsi tai būtų šventvagiška. Ji norėtų pakelti galvą ir nusišypsoti, bet žandai lyg sustingę ir į akis sunkiasis ašaros. Kaip baisu. Kad tik uždanga greitiau nusileistų.

Uždangai nusileidus, kažkas priėjęs krato jos ranką. Juta nedrįsta pakelti akių. Girdi "senjo" balsą:

— Na, mažyte, tu mane taip nustebinai... Dar niekas manęs visam mano režisioriaus darbe nebuvo taip nustebinęs, maloniai nustebinęs...

Nors anksčiau abejojavau, ar tau skirti Evelynos rolę, dabar gi esu tikras, kad tu jai pakankamai stipri. Bet kas tau, tu verki?

Susigėdus Juta įieško mintyse atsakymo.

— Ne, neverkiu...

Senele dainos posmas suskamba jos ausyse, ir ji nubaigia:

— ... tik sūrus vanduo užliejo akis...

Visi aplinkui pradeda juoktis. Juokiasi reži-sorius, juokiasi draugai ir draugės.

Ji neverkianti, tik sūrus vanduo užliejęs jos akis... o, kaip tai juokinga.

Tomas Oldenas prasiskina kelią prie jos; jo akyse džiaugsmas.

— Šitaip reikia vadinti, Juta... šitaip! Pri-sipažinsiu, kad tavo vaidybą, lyg koks tyras oras atgaivino tvankias mano senio dienas.

— Klausyk, Tomai, tu geriau nebegraudink Jutos, nes jos akis tuoj vėl užlies sūrus vanduo, — įspėja režisiorius.

Tomas Oldenas iš pradžių nesupranta, bet visi jam išaiškina: režisiorius paklausus, ar ji verkianti, Juta griežtai gynusis, ne, tik sūrus vanduo užliejęs jos akis.

Tomas Oldenas irgi pradeda juoktis. švelniai dauždamas Jutos skruostą delnu pastebi:

— Pasirodo, kad tau ir jumoro nestinga.

(Pabaiga)

LSS AUSTRALIJOS RAJONO SKAUTŲ SKYRELIS
Redaguoja v.s. Antanas Krausas, 4 Grandview Ave, Maribyrnong, Vic. Tel. FU 8382

“SKAUTYBĖ LIETUVAITEI”

ISTIKIMA DRAUGĖ:
“SKAUTYBĖ LIETUVAITEI”
“Mielosios Sesės,

Ilgai laukta “Skautybė Lietuvaitei” jau išvydo dienos šviesą ir, Martyno Mažvydo žodžiais tariant, mus kviečia “Imkit mane ir skaitykite”. Tačiau mes ją ne tik skaitykime, bet ir pasisavinkime visa, ką tik joje rasime. Šiame leidinyje kruopščiai sukrautos žinios, labai reikalingos mums skautams, kaip paverptos mūsų tėvynės reprezentantams, daugumai mūsų dar jaunuoms iš ten išvykusioms, o kitoms jau gimusioms svetur.

Norint garbingai atlikti mums likimo skirtas pareigas išeivijoje, reikia mūsų tėvynę karštai mylėti. Kad tas jausmas mus užvaldytų, reikia pažinti jos žemę, jos sidabru tviskančius ežerus, plačiomis šilkogijomis vingiuojančias upes, žaliuosius slėnius ir kalnus, jos ošiančias ir paukščių giesmėmis skambančias girias, jos kaimus, miestelius, jos gėraišdžius žmones, didingą praeitį ir nuostabiai gražius tautinės kultūros lobius. Kaip galėtume sudominti savo krašto kultūra kitataučius ir savo jaunesniasias seses, jei savo dvasioje jos neturėtume. Juk nieko negalime duoti kitam, ko pats neturi.

Tad “SKAUTYBĖ LIETUVAITEI”, būdama neatskiriama mūsų draugė, tepaskatina mus vis daugiau semtis žinių apie mūsų nuostabų didvyrių kraštą, teipratina mus vis daugiau pamilti Lietuviską knygą ir tepadeda mums džiaugsmingiau ir prasmingiau skautauti. Mūsų gili padėka visoms ir vi-

siems savo darbu ar pinigine parama prie šios knygos išleidimo taip nuoširdžiai prisidėjusiems”.
v. s. Ona Zailėkienė,
Vyriausia Skautininkė

Šis Vyriausios Skautininkės žodis yra įžanginiu ką tik išėjusios (349 puslapių) knygos “SKAUTYBĖ LIETUVAITEI”. Taip reikalingoji skautams knyga atspaus-

dinta. Tenelieka nei vienos skautės, nei vienos lietuvaitės neužsisakiusios tos knygos. Ji gaunama žemiau savikainos už 22/6 pas LSS Australijos Rajono Spaudos Skyriaus vedėją: A. Krausą, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic. Galima užsisakyti ir paštu pavieniai ar per vadovės pridant po vieną šilingą nuo knygos už persiuntimo išlaidas.

VILNIAUS TUNTE

Velykinė Stovykla. Per praėjusią Vėlyką nemažas būrelis skautų buvo išvykę stovyklauti į Mt. Crawford mišką. Keturias dienas turėjome progą pasidžiaugti puikiu oru ir praleisti jas atviroje gamtoje. Todėl visų nuotaikos buvo geros ir laikas prabėgo linksmai.

Be kasdieninių įvykių, Didžiojo šeštadienio vakare, trys sesės davė vyresnių skaučių įžodį ir du broliai tapo vyčiais. O Vėlykų rytą visi penki su pasididžiavimu parodavo po rajoną su naujai įgytais kaklaraiščiais.

Turbūt, dar niekad nebuvo tokių švėrių stovyklautojų. Galima sakyti beveik reguliariai kas nors buvo negailėtingai įmestas į upelį. Kada tik pažūrėsi upelio pusėn, vis pamatai ką nors išlendant iš vandens šlapia kaip ančiuką. Norint išvengt šitokio “privalomo išmaudymo” reikėjo būti labai atsargiems, ypač virtuvės rajone,

nes jeigu tik papuolei į virėjų rankas, galėjai būti tikras, kad reikės keisti uniformą.

Kaip visados, iš pradžių visi galėjosi virėjų, kurie visą dieną turėjo išbūti virtuvėje ir negalėjo dalyvauti kituose stovyklose užsiėmimuose ir pasilinksminimuose. Bet kai pusryčiai atsirado per pietus ir pietūs pavakariams, o mums po labai energingai sužaisto tinklinio išalkusiems reikėjo ilgai laukti, tai daugiau jų nebesigailėjome, net pradėjome peikti.

Gražu buvo žiūrėti, kai stovyklos viršininkas žaidė tinklinį. Taip energingai ir su tokiu entuziazmu, kad mes, jį bestebėdami, pavargome greičiau negu jis pats. Viena sesė turėjo daug bėdos su sviediniu. Kiekvieną kartą, kai ji pašokdavo ir orą ieškodama sviedinio, sviedinys nusiridendavo jai po kojom, o kai pasilenkdavo, tai prašvildavo ore virš galvos ir vargšė niekaip negalėjo susitvarkyti su juo iki žaidimo pabaigos.

Vieną rytą visos sesės išėjo pasivaikščioti ir pakelyje viena drąsė užsimanė iš arti nufotografuoti avis, kurios ganėsi čia pat dirvoje, bet dar nepriešus prie jų, avys išlankstė į visas puses. Iki šiol mums dar neišaiškėjo, ko avys daugiau išsigando: ar sesės, ar jos margų kojinių.

Buvo keletas įdomių įvykių Pirmos Pagelbos Centre. Stovyklos “daktaras” taip ramiai ir profesionaliai gydė savo ligonius. Tai vienas surišo pirštą, kitai koją patepė, kitas po daktaro labai griežto “tylek” tuojau pasveiko. Bet kai daktarėlis pats biskutį išpirovė, tada buvo be galo daug išgąstio.

Vėlykų rytą visa stovykla pasikeitė: virtuvės stalas pavirto į gražų stovyklos altorių, apkalstytą pušų šakomis ir medžių papėdėje sudarė Šventų Vėlykų nuotaiką. Kapelionas kun. Dauknyms mums atlaikė Vėlykines pamaldas ir pasakė pritaikintą pamokslą. Tada mes sėdome prie pusryčių su pakiusia nuotaika.

FAUSTAS KIRŠA

Šie metai LSS-gai prasidėjo liūdesio ženkle. Sausio 5 d. mirė s. F. Kirša, mūsų sąjungos garbės narys, daugelio stovyklų garbės svečias, poetas, mūsų tautos ir kultūros vaidila. Mokėsi Antalieptėje, Vilniuje, Maskvoje, Orle. Stuijavo vokiečių kalbą ir literatūrą, filosofiją, indų meną ir architektūrą Berlyne. Daug širdies ir jėgų pašventė Lietuvii Meno dr.-jai, kuri įsteigė Lietuvos Teatrą ir Operą. Velionis išvarė platų barą teatro, rašytojų bei žurnalistų dr.-jose. Buvo LSS Pirmijos ir Tarybos nariu. Jam švenčiant 70 m. sukaktį LSS-ga apdovanojo jį aukštu sąjungos žymeiniu. Jis jo aktyvią veiklą lietuvių skautams, jis buvo pakeltas skautininko laipsnin. Eidamas 73-uosius metus atsiskyrė su šiuo pasasuliu.

VYTAUTAS TAMULAITIS

Vasario mėn. 13 d. neatsargaus jauno vairuotojo suvažinėtą, Los Angeles mieste, Kalifornijoje, mirė LS Brolijos Oro Skautų Skyriaus įkūrėjas ir ilgametis to skyriaus vedėjas s. V. Tamulaitis. Lietuvoj, VDU baigęs inžineriją, buvo nariu Vyrių “Plienai”. Be Skautų Sąjungos dalyvavo aktyviai ir kitose lietuvių organizacijose, mokytojų savaitgalio mokyklose ir buvo ilgamečiu jos vedėju. Velionis s. V. Tamulaitis palaidotas Kalvarijos kapinėse, karštai nešančią židinėlį ir skautams vyčiams. Pasiliko jo žmona Stasė, sūnus Gytis ir duktė Daiva.

STEPAS KOLUPAILA

Balandžio 9 d. išstius du mėnesius išgulėjęs Bend ligoninėje, Chicagoje, mirė vėžio ligos pakirstas Lietuvos Universiteto profesorius s. St. Kolupaila. Tai

buvo plataus masto asmenybė, gilus mokslininkas, pasiekęs aukšto laipsnio hidraulikos srity. Parašė daug mokslo veikalų, atstovavo Lietuvą įvairiose hidrologų konferencijose, lankė Rusiją, Lenkiją, Ispaniją, Italiją, Portugaliją, Maroką, o 1936 m. JAV ir Kanadoje didžiųjų užtvankų statybas. Tremtį dėstė gimnazijoje ir UNRRA’os universitete. Nuo 1949 m. Notre Dame (JAV) Universiteto profesorius.

S. Step. Kolupaila buvo visuo met jaunos dvasios, jaunimo labai mėgiamas, organizavo baidarių keliones Lietuvoj ir dalyvavo didesnėse skautų stovyklose. Jo mokslo darbų pasiliko parašytų ir svetimom kalbom: rusų, prancūzų, vokiečių ir anglų. Buvo L. Enciklopedijos bendradarbis. Velionis paliko žmoną Janiną ir dukteris Eveliną Masiokienę, A. Bulotienę ir Genę Kolupailaitę.

(k)

Skautas sumanus...

Vyčių sueiga. Balandžio 19 d. įvyko L.K. Šarūno vyčių sueiga. Dalyvavo 9 vyčiai ir 4 kandidatai. Laikas praleistas Jurginių laužui ir Motinos Dienai pasiruošti. Tuntininkas trumpai apsilankė ir patiekė smulkesnių informacijų apie Jurginių laužą. Tuo ir užsigaibė sueiga.

J.M.

Šv. Jurgis. Balandžio 26 d. “Vilniaus” tuntas atšventė pasaulio skautų patrono šv. Jurgio šventę. Iškilmės prasidėjo Liet. Kat. Centre su vėliavų pakėlimu, o paskui iškilmingom šv. Mišiom, kurias laikė kun. A. Kazlauskas. Dalyvavo daug uniformuotų skautų.

Šv. Mišiom pasibaigus jau laukė autobusas pasamdytas mus vežti į Blackwood. Ten įvyko Jurginių laužas. Laužavietė buvo šlapia, nes visą savaitę siautė audros Adelaide. Bet dabar buvo jau galima sukurti laužą. Prieš pradėdam laužą visiems kilo apetitas, tai visi sėdom pavilgti pietų. Broliai tingėjo rinkti malkų, tad šį kartą sesės sukrėvė laužą. Gėda broliams!

Laužas dega, dūmai kyla, o dainos skamba per miškelį. Dainuoja ir seni, ir jauni, ir tėveliai ir sveteliai. Vyksta pasirodymai su visokiais pokštais. Ps. kun. Dauknyms pakalbėjo apie mūsų globėją šv. Jurgį, jo gyvenimą bei riterišką elgesį.

Laikas greit bėgo ir, žiūrėk, jau reikia sulipti atgal į autobusą. Tai ir po “Ateina Naktis” susėdam į jį ir grįžtam namo.

Sugrįžę į Liet. Kat. Centrą dar kartą išsiriaviom prie vėliavų ir buvo vėliavų nuleidimas. Su adjutanto balsu “Išsiskirstyt!” ir iškeliamo kiekvienas į savo namus.

Gera pasisekė laužas, duodamas tėveliams progą pamatyti jų prieauklį dainuojant, vaidinant ir žaidžiant, o patiems skautams išsiblaškyti iš kasdienės pilkumos. Matėme net dvi naujas uniformas, būtent, brolių “Mawericko” ir “Laimos”.

Baisiai Vienišas

“Birutės” Dr.-vės sueiga. Šeštadienį gegužės 23 d. Lietuvių Namuose Norwoode įvyko “Birutės” draugovės sueiga. Dalyvavo 21 skautė. Sueigos metu buvo kalbė-

ta apie draugovės veiklą, taip pat buvo paskirtos naujos skilčių skiltninkės. Sueigai baigiantis sesė Maželinė pasveikino naujas skiltninkes ir palinkėjo visoms skautėms sėkmės jų skautiškose darbuose.

V. B.

Iškyla. Kovo 14 d. skaučių skiltis turėjo iškylą į “Parklands”. Jis yra netoli Lietuvių Namų. Mes išėjome pėsčiomis iš Lietuvių Namų apie pirmą valandą. Kai atsiradom parke, buvo jau pietų metas. Todėl atsėdėm po medžių ir pavalgėm savo atsineštus pietus. Po pietų pažaidėm “žiedą” ir pažiūrėjome į “marching girls”. Šiame parke buvo ežeras ir du tilčiai bei laiveliai. Laiveliais buvo galima važinėti. Visos devynios sesės nupirko po bilietą ir įlipom į laivelius. Trys poros turėjo po didelį laivelį, o kitos trys sesės turėjo kiekvieną atskirai po mažą laivelį. Didesni laiveliai buvo geresni, nes nebuvo pavojaus įkristi į vandenį iš jų, o iš mažesnių galėjo įkristi. Žinoma, ir įkrito, tik laimė, kad jos buvo su maldymosi kostiumais. Po pusvalandžio išlipom, atsigėrėm, truputį pakalbėjome, vėliau atsiveikinom ir išvažiavom namo.

Sk. Birutė Jurgelionytė

Motinos Dienos Minėjimas. Sekmadienį, gegužės 10 d., Lietuvių Namuose buvo atšventė Motinos Diena. Kaip visados, buvo gera vėl pamatyti linksmus veidus visų susirinkusių mamių, kuriom specialiai paruoštas Savaitgalio Mokykloms mokinių ir Vilniaus tunto skautų koncertas.

Programos pradžią išpildė darželis ir buvo gražu pasižiūrėti, kaip tie maži vaikučiai išėjo į sceną. Vieni drąsiau, kiti ne taip drąsiai ir viens po kito padėklamavo. Baigę savo eilėraščius visi kartu išėjo padainuoti.

Tolimesnę programos dalį atliko I-mo skyriaus mokiniai, kurie taip gražiai padėklamavo šiai dienai pritaikintus eilėraščius.

Su malonumu pasiklausėm panelės Nemiros Masilionytės skambinimo pianinu.

Po trumpos pertraukos programa tęsėsi su II-ro skyriaus mokiniais, kurie išpildė įdomiai įscenizuotą Vytės Nemunėlio eilėraščių “Meškiukas Rudnisiukas”.

Vyresnės mokinės sušoko “Plastiką” akomponuojant p. Masilionytei ir visi buvo sujaudinti tų pačių mergaičių gražiai atliktu “Leiskit į Tėvynę”.

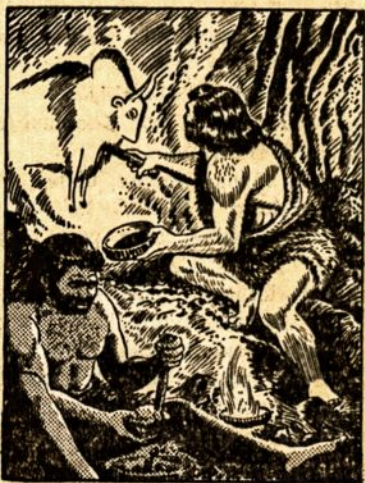
Programą užbaigė skautai išpildydami išpūdingą B. Brazdžionio montažą “De Profundis”. Paukštytė Jūratė Jucytė padėklamavo J. Minelgos eilėraščių “Laiskas Mamytei Lietuvoje” ir scenai užsidiarūs visi vaikučiai išbėgo į salę ir įteikė savo mamytėms baltų gėlių.

Motėrų Sekcija pavaišino mamytes ir visus svečius skaniais užkandžiais ir arbata. Pamažu visi išsiskirstė patenkinti pamatę savo vaikučių pasirodymus.

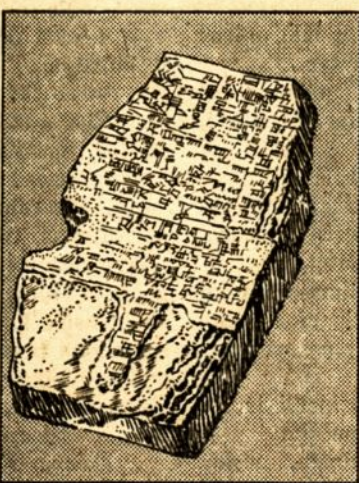
L.G.K.

RAŠTO ISTORIJA

Paruošė Verus

Jau urviniai žmonės bandė matomom priemonėm susižinoti arba palikti savo pėdsakus. Jie urvų sienose piešė medžioklės scenas. Kitur užtikti piešiniai galioja kaip pranešimai apie ligas ir potvynius.

Išgalvojus raštą, žmogus perėjo nuo piešinių sienoje ir pradėjo rašyti akmenyje. Darbas buvo sunkus, nes kiekvieną raidę ar rašmenį reikėjo akmenyje iškerpsti.

(Bus daugiau)

Popieriaus išradimas 2 amžiuje Kinijoje buvo didelis žingsnis, bet jis tik tada pradėtas pilnai išnaudoti, kai 15 amžiuje Gutenbergas išrado judamas raides, iš kur vėliau išsivystė modernios spaustuvės.

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

“Varpas” laukia svečių

MELBOURNAS RUOŠIASI
SUTIKTI SPORTININKUS IŠ
AMERIKOS

Paruošiamieji sutikimo darbai gerokai įpusėję. Pradėta ieškoti butų sportininkų apgyvendinimui. Kas norėtų priimti sportininką iš Amerikos, prašome kreiptis pas p. V. Pumpūtį, kuris nurodys visas sąlygas.

Turbūt visi jau pastebėjote, kad svečių sutikimo k-to nariai ir sporto klubo “Varpas” valdybos nariai renka aukų lapais aukas atvykstančių sportininkų kelionės išlaidoms padengti. Tenka pastebėti, kad dauguma tautiečių neįvertina šios didelės ir svarbios kelionės mūsų brolių iš Amerikos, paaukodami tik po keletą šilingų šiam reikalui arba dar blogiau kai atsišakoma iš viso. Visiems gal mums įgrišo įvairios aukos, bet šį istorinį įvykį paremti yra pareiga mūsų visu. Tuo pačiu palengvinsite ir aukų rinkėjams, nes jie ir taip labai apkrauti pasiruošimo darbais. Atsiminkite, kad geriau duoti negu prašyti. Tautiečiai gyvenantieji už Melbourne ribų aukas prašome siųsti sekančiu adresu: Mr. V. Ališauskas, 1 Hoddle St. Essendon, W5, Vic. Prašome su aukomis nedėsti, nes mes iki liepos 1 d. visas surinktas aukas turime perduoti Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Valdybai. Aukotojų sąrašai bus paskelbti spaudoje.

Kaip ir buvo pranešta anksčiau visos rungtinės vyks Albert Park krepšinio stadione. Neužilgo pranešime, kada ir kur galėsite iš anksto įsigyti bilietus.

Lai nelieka nei vieno, nepamąšio kaip iš tikrųjų yra žaidžiamas krepšinis. Netenka abejoti, kad nevienu iš mūsų primins triumfo dienas 1989 m. Kaune.

Žemiau atspausdinta rungtynių programa yra galutinė ir jokių pakeitimų nenumatoma.

LIEPOS 22 D. — trečiadienis
1. val 20 min. p.p. — Svečių sutikimas Essendon aerodrome.
7-8 val. ir 8-9 val. vakaro — australų lygos komandų finalinės rungtynės.
9 v. 30 min. Amerikos Lietuviai — Viktorijos rinktinė.

LIEPOS 23 D. — ketvirtadienis
8. v. 30 min. vak. priešais tarp australų komandų.
9 v. 30 min. vak. — Amerikos Lietuviai — RENO kom.

LIEPOS 24 D. — penktadienis
Poilsio diena. Vakare, Brunswick Town Hall, Sp. Kl. “Varpo” metinis balius dalyvaujant sportininkams ir svečiams iš Amerikos.

LIEPOS 25 D. — šeštadienis
10 val. ryto išvyka į Geelongą, kur Amerikos lietuviai sužais rungtynes prieš Geelongo “Vytį”.
8 val. vakaro (Melbourne) priešais tarp australų komandų.

9 val. vakaro — Amerikos Lietuviai — CHURCH kom.
LIEPOS 26 D. — sekmadienis
LIETUVIŲ DIENA.

3 val. p.p. — Melbourne “Varpas” — Geelongo “Vytis” (jaun. bern.).
4 val. p.p. — Melbourne “Varpas” — Geelongo “Vytis” (moterys).

5 val. p.p. Amerikos Lietuviai — Melbourne “Varpas”.
LIEPOS 27 D. — pirmadienis

7 val. vak. Finalinės rungtinės tarp Viktorijos State kom. žemiau 16 metų.

8 val. vak. Finalinės rungtinės tarp Viktorijos State kom. žemiau 18 metų.

9 val. vak. Amerikos Lietuviai — Viktorijos rinktinė (revanšinės rungtinės).

Liepos 28 d. 1 val. p.p. svečių išlaidėjimas iš Essendon aerodromo.

Svečių sutikimo k-to narys

IKI SVEČIŲ KREPŠININKŲ ATVYKIMO LIKO TIK NEPILNOS 4-RIOS SAVAITĖS

Kovo laimėtojos

KOVIETĖS LAIMI FINALUS

Pirmą kartą visoje Kovo istorijoje merginos krepšininės, žaisdamos Parramattos distrikto A klasėje išsikovojo sau garbę stoti į “Grand Final” dėl šio distrikto čempionų vardo. Tai nebuvo atsitiktinis dalykas, bet įtemptas trejų metų vaisius. Kovietės sudaro stiprų, gerai susižaidusį vienetą.

Finalinėse rungtynėse kovietės susitiko su stipria latvių “Spars” komanda, kuri prieš kiek laiko buvo šio distrikto nugalėtoja. Žaidimas pradėdamas lietuvaitės nesėkmingai, nes netrukus priešininkės vedė 4:0. Krinta nuotaidai lietuviams žiūrovams, kurių buvo prisirinkę gana apščiui.

Pirmąjį metimą Kovui daro S. Motiejūnaitė, tuoj pat Paulauskaitė su Čelkyte daro pakartotinus metimus ir rezultatas jau mūsiškių naudai. Kėlinys baigiamas 16:9 kovietėjų naudai.

Antram puslaiky latvaitės kovą už kiekvieną sviedinį ir net vienu kartu sušvelnina santykį iki keturių. Tačiau mūsiškė S. Motiejūnaitė vis išlenda pro priešo užtvaras ir sėkmingai meta. Nuo jos neatsilieka centro puolėja Čelkytė ir gynėja Paulauskaitė. Rungtynės visą laiką įtemptos, nors pavojaus pralaimėti nėra. Rungtynės baigiamos 36:25 kovietėjų naudai su teise sekančią savaitę kovoti su Satelites dėl čempionato “Didžiajame Finale”.

Nors kovietės puikiai žaidė ir laimėjo, tačiau žaidime pasitaikė klaidų, kurios vengtinos: 1. Visa komanda per daug karščiavo už-

mirštant, kad žaidime reikia ir proto, ypač paskutinėse minutėse turint persvarą tik keletu taškų, tad būtina sviedinį ilgiau pasilaikyti ir daryti tik tikrus metimus. 2. Sviedinio pasuotės turi būti taisykos; per daug pasitaiko nepatysinamų klaidų. 3. Turint komandoje tik 7 žaidėjas, per daug daroma bereikalingų baudų, ko žaidėjos turėtų vengti.

Prieš latvaites žaidė ir taškus pelnė: S. Motiejūnaitė 10, Paulauskaitė ir Čelkytė po 8, L. Motiejūnaitė 5, J. Čepulytė 3, Meškauskaitė 2, N. Čepulytė 0.

KOVAS JAUNIMO ŠVENTĖJ

Pirmą kartą įvykusioje Jaunimo šventėje Sydnejuje gražiai pasirodė Kovo sportininkai. Pravesiose baudų metimo varžybose dalyvavo didelis skaičius aktyvių sportininkų, svečių mėgėjų ir pradedančiųjų žaisti vaikų. Iš 10 metų baudų geriausią rezultatą atsiekė: mergaičių S. Motiejūnaitė 8 ir vyrų J. Kriaucėvičius 7. Iš svečių veteranų laimė mėgino Krašto V-bos pirmas I. Jonaitis kun. P. Butkus ir kiti. Daugelio nuomone, sviedinys buvęs perdidelis, o lankas permažas.

Krepšinio rungtynėse kovietės žaidė prieš tinklininkus taktininkaujant S. Lukoševičiui ir Andriūnui. Kova buvo graži, bet nelaimė, mergaitės pralaimėjo.

Tinklinį žaidė tinklininkai prieš svečius, kurių aikštėje buvo kuone dvigubai, tačiau neišvengė pralaimėjimo.

Po visų sportinių varžybų, kurias pravedė V. Binkis ir A. Lau-

kaitis, salėje įvyko oficialus šventės uždarymas ir dovanų bei specialių pažymėjimų įteikimas, kuriuos gavo visi šventėje dalyvavę sportininkai.

Tikimės, kad ir sekančiais metais įvyks panaši jaunimo šventė, kurioje sportininkai dar skaitlingiau ir gražiau pasirodys. L.

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.
8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melbourne Town Hall)
Tel. 63-2231

LIETUVIŲ INAŠAS

AUSTRALIJOS KREPŠINIUI

Rašo Robertas Sidabras

Vyrų krepšinio sportas iki 1947 m. Australijoje buvo žinomas labai mažam sporto mėgėjų būreliui. Karo metu amerikiečių armijos stovyklose buvo įrengtos aikštelės, bet šiuo sportu didesnio susidomėjimo australai neparodė.

1947 m. pabaigoje prasidėjusi emigracija iš Vokietijos stovyklų davė negincijamą pradžią krepšinio populiarinimui Australijoje. Atvykę į šį kontinentą lietuviai sportininkai krepšinyje pasirodė pranašiausi. Pradžioje jie reikšė imigracijos stovyklose, o po dvejų metų darbo prievolės iškilniausius lietuvių krepšininukus matome valstijų rinktinėse. V. Šutas jau 1949 m. atstovauja N.S.W. rinktinę Australijos krepšinio pirmenybėse Hobarte. Čia jis buvo pripažintas geriausiu pirmenybių žaidėnu ir pakvies-tas į Australijos rinktinę.

1950 m. vasario mėn. susitvėrė pirmieji Australijos lietuvių sporto klubai: Sydney “Kovas”, Melbourne “Varpas” ir Adelaidės “Vytis”, o balandžio mėn. ir Perth’o “Storm”. Pasi-žiūrėkime, ką jie padarė atskirose Australijos valstijose.

PIETŲ AUSTRALIJA

Adelaidės Vytis — Australijos lietuvių krepšinio tvirtovė. Pietų Australijos titulą vytičiai iškovojo 1950 ir 1951 m. A. Ignatavičius, S. Urnevičius, K. Jaciūskis ir V. Gurskis pakviesti į rinktinę. Apie šių sportininkų sugebėjimus ir jų dvikovas prieš augščiau lietuvių, kurios sutraukdavo rekordinį žiūrovų skaičių, plačiai aprašė vietinė spauda. Sydnejuje leidžiamas sporto žurnalas “Sporting Novel” 1952 m. birželio mėn. laidoje apibūdindamas Pietų Australijos krepšinį skiria daug vietos aprašant lietuvių sportininkų nuopelnus. Plačiai paminėtos atskirų žaidėjų geros savybės ir aprašymas pailiustruotas nuotraukomis iš antrosios lietuvių sporto šventės. 1955 ir 1956 m. vėl Vytis Pietų Australijos meisteris. Vėliau P.A. atstovavo R. Petkūnas ir J. Gumbys, o jaunių rinktinėse A. Lapšys ir M. Statnickas. Iškilniausias vytišis Algis Ignatavičius pripažintas geriausiu krepšininuku Australijoje ir pakvies-tas rinktinės kapitonu 1956 m. Pasaulinėje Olimpijodoje Melbourne. Australijos lietuvių krepšinio čempiono titulą vytičiai turėjo 10 kartų.

VICTORIA

Melbourne “Varpas” lietuvių meisterio titulą iškovojo tik vieną kartą pirmoje sporto šventėje. Nesėkmė lydėdavo varpiečius Viktorijos krepšinio pirmenybių finaluose. Nežiūrint to, Varpo inašas Australijos krepšiniui yra reikšmingas. 1951 m. Australijos krepšinio pirmenybėse Per-

the Viktorijos rinktinėje startavo varpiečiai: L. Baltrūnas (kartu ir treneris), S. Darginavičius ir R. Gasiūnas. Finalinėse rungtynėse prieš N.S.W. rinktinę Sydnejaus krepšinininkai, amerikiečio L. Bauer inspiruojami, kėlinio pabaigoje pirmavo 7 taškais. Pastebėję, kad jo mokiniai rungtynių įkarštyje dar nepakankamai suvirškinę jo duotas instrukcijas, po pertraukos Viktorijos spalvų ginti stoji 1937 ir 1939 metų Europos krepšinio pirmenybių dalyvis Leonas Baltrūnas, 37 m. veteranas, atrapęs nuo atkaklių krepšinio kovų, bet savo tikslą išvilioti N.S.W. gynėjus toliau nuo krepšio vis tik pasiekė. Išplėtus žaidimą prieš krepšį sėkmingai atakavo S. Darginavičius. Viktorijos krepšinininkai iškovojo Australijos čempionų vardą, S. Darginavičius pripažintas geriausiu pirmenybių žaidėju, o L. Baltrūnas pakvies-tas treniruoti Australijos rinktinę.

Varpietis V. Soha eilę metų žaidžia Viktorijos čempionų C.O.E. komandoje. Iškilniausias varpietis Stasys Darginavičius atstovavo Australiją 1956 m. olimpijodoje.

1953 m. Geelonge įsteigtas lietuvių sporto klubas “Vytis” to paties miesto meisteriu išbuvo 1955, 1956 ir 1957 metais.

(Pabaiga sek. M.P. nr.)

AUŠROS TUNTE

Vyčių tradicinė. Kiekvienais metais Didįjį Penktadienį Sydnejaus skautai vyčiai renkasi į “Aušros” stovyklavietę savo tradicinei sueigai. Sueigoje, be “Geležinio Vilko” d-vės narių dalyvavo ir kiti Sydnejų gyvenantieji vyčiai.

Būtų gerai, kad ateityje vyčiai — svečiai atvyktų į tradicinę kap vyčiai, su didesne pagarba Didž. Penktadieniui ir sueigai.

Naujas Tėvų Komitetas. Balandžio 5 d. skautų išvykos metu (Ingleburne) išrinktas naujas komitetas, į kurį įeina p.p. M. Apinienė, E. Kiverienė, St. Sankauskas, St. Šatkauskas ir A. Šliogeris.

T. inf.

“Živilės” ir “Zalgirio” d-vių sueiga. Balandžio mėn. 5 d. “Aušros” tunto stovyklavietėje įvyko bendra “Živilės” ir “Zalgirio” d-vių sueiga.

Tuoju po pamaldų p. K. Narbutas su savo “kalėjimu” prisistatė skautus į stovyklavietę, kur atvykstančiųjų jau laukė užkandžiai. (“Kalėjimu” vadinama p. Narbuta uždara — užrakinama smulkų siuntų išvežiojimo auto-

mašina). Po maldos, prie bendro stovyklos stalo j. skautės “Stirnos” apdalino didesniųjų skaučių paruoštais užkandžiais. Prieš tai ant stalo kiekvienos skilties skautai, — es atskirai sudėję atsivežtus velykinius margučius. Įvertinimo komisija, p. Adomėnai ir p. Bukevičiai, rado pačių skautų geriausiai nudažytus margučius: skaučių — sk. kand. Irenos Pranjės, skautų — j.s.k. Aliuco Skorulio.

2 val. po piet vėliavų aikštėje išsiriškusios draugovės sutinka savo draugininkus: skautės — v. sl. D. Skoruliene, skautai — v. sl. H. Antanaitį. Toliau vykdoma bendra programa. Brolis Zinkas papasakoja apie pasaulio skautų patrono šv. Jurgio gyvenimą. Vos baigus pašnekėsį, draugininkai išdalina skiltininkams po lapą popierio ir duoda skiltims po 10 min. laiko aprašyti šv. Jurgio gyvenimą. Sujudimas nemažas, nes niekas to nesitikėjo.

Praėjus 10 min. švilpukas ir surenkami darbai, o s.v.v.sl. M. Rudys duoda jau kitą uždavinį skiltims. Iš trijų lazdu pastatyti vėliavos stiebai ir iškelti vėliavos. Per tą laiką jaun. skautai-ės mo-

kosi mazgų, su jais sl. Ramunė Zinkutė.

Ilgiau užtruko ir didelio susidomėjimo sulaukė kiaušinių ridenimas. Pirmiausiai buvo išaiškinti skiltių “čempionai”, toliau skaučių ir skautų. Laimėtojai išėjo: skaučių — sk. kand. D. Šliogeris, jaun. sk. L. Genytė, — psl. J. Belkus ir jaun. sk. Kazokas.

Vėl varžybos, aplankant keturias stotis, kuriose duodami uždaviniai iš skautiškos programos. Virvės tempimą, kad ir su mažesniu rankų ir kojų skaičiumi, laimėjo skautai, įveikdami besi-

spirančias skautes.

Žaidžiant “silkę”, pasislėpusį brolių Juozą (Penkaitį) surado tik Vytukas (Šatkauskas).

Dar pora estafetėjų ir jau reikia važiuoti namo, nors norinčių važiuoti dar nėra. Prieš lipant į “kalėjimą” dar kiekvienas gauna atsigalvinti šalto gėrimo.

Atvažiuosieji tėveliai ir svečiai turėjo neblogą pramogą stebėdami skautų užsiėmimus. Iš telyčių tarpo buvo išrinktas naujas Skautų Tėvų ir Rėmėjų komitetas.

Dalyvavę

DŽIUGO TUNTE

Šv. Jurgio sueiga. Balandžio mėn. 25 d., sekmadienį, “Džiugo” tunto skautai ir skautės dalyvavo metinėje šv. Jurgio sueigoje, Lietuvių Namuose Thornbury.

Sueigos oficialioje dalyje tolimos kelionės ženklas buvo įteiktas sekantiems “Neringos” įgulos budžiams: ps. A. Gabui, B. Jarašui ir M. Didžiui.

Lauželiui visi susirinko kambaryje. Laužavedys R. Kazlauskas, padedant ir A. Gabui, pravedė įvairią ir linksną programą, kurios atidarymui trumpai pakalbėjo tuntininkas J. Makulis. Vilkiu-

kai atvaizdavo slobiną, kovojantį su šv. Jurgiu. Kovos pasekmės būtu netikėtos — slobinas laimėjo ir nusinešė mergele! Buvo ir daug kitų pasirodymų ir dainų ir šūkių, kurie sukėlė nuosirdaus juoko. Programos pabaigai įdomių spalvotų filmų iš praėjusių stovyklų parodė V. Karazijs (vytis). Tradicinė “ateina naktis” užsibaigė jaukus lauželiu.

Broliams ir sesėms išsiskirsčius į namus, tunto štabas dar susirinko aptarti ateinančios stovyklos bei kitų reikalų.

I. D.

MES JAU PADARĖME EILĘ PAMINKLŲ MIRUSIEMS
JOSŲ BENDRUOMENĖS NARIAMS!

L. PAGES

MONUMENTAL MASON,

10 RAILWAY STREET, LIDCOMBE — TEL.: YX 8781 —
sąžiningiausiai pagamins Jūsų užsakytąjį paminklą mirusiajam giminaičiui ar draugui pagerbti.

POPULIARIAUSIAS

SCOTCH
WHISKY

Macnish

Plačiai paplitęs
SKANDINAVŲ
KRAŠTUOSE
dabar jau gaunamas ir
Australijoje.
Sydneyje reikalaukite pas
M. PETRONI
152 Liverpool Rd., Enfield
Tel. 74 5727

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

TĖVŲ SUSIRINKIMAS
GEELONGE

Birželio 7 d. Geelonge Liet. Namuose įvyko V. Kudirkos vardo Savaitgalio mokyklos tėvų susirinkimas. Tėvų komiteto pirmininkas p. Obeliūnas atidavė persikaitę susirinkimui pirmininkauti p. Kymantą ir sekretoriauti p. Šimaitienę.

Tėvų K-to pirmas kas davęs veiklos apyskaitą perskaitė išdėtinio p. Slavicko raportą. Tada mokyklos vedėjas kun. Dr. P. Bačinskas padėkotas atidavusių tėvų grupei už susirinkimą ir atvežimą mokyklai mokyklon, tarė didelį aciu mokytojams už padėtą pastangas ir už pažangą skyriuose. Vedėjas apibūdino problemas, kurios iškyla mokinant vaikus ir ragino visus tėvelius daugiau rūpintis savo vaikų lietuvių, taip pat prašė tėvų domėtis vaikams užduotomis pamokomis ir jiems kiek galint padėti.

Po dviejų metų darbo p. Manikauskas iš Tėvų komiteto pasitraukė, tad teko rinkti naują Tėvų Komitetą. Dabar Tėvų Komitetą sudaro: pirmininkas p. Obeliūnas, išdėtininkas p. Slavickas, narys p. Baumanas ir kandidatas p. Medelis.

Susirinkimas baigtas Tautos Himnu.

MELBURNE

SKILTININKŲ KURSAI

"Džiugo" Tuntas birželio mėn. 6 d. pradėjo Skiltininkų Kursus pagal Australijos Rājono Vado atsiųstą statutą jaunesniems vadovams paruošti. Šiuo metu kursas lanko 8 broliai ir 8 sesės. Dar galima įstoti į kursus. Užinteresuotieji kreipiasi į kursų vedėją šiuo adresu: A. Gabas, 44 Cripse St., Regent, Vic. Tel.: 47 5571.

Kursai vyksta šeštadienio popiečiaus Collingwoodo jūrų skautų būkle. Tikimasi sulaukti skiltininkų ir iš Geelongo, iš "Šatrijos" Vietininkijos.

Lektoriais pakviesti: Tunto dviasios vadovas kun. P. Vaseris, tūtininkas s. J. Makulis, Rājono Vadijos Spaudos Skyriaus vedėjas v.s. A. Krausas, s. D. Čižauskienė, v. sklt. L. Baltrūnas, s. A. Zubras, ps. G. Zemkalnis, jūr. ps. V. Vaitkus, jūr. bud. dr. B. Jarašius ir kursų vedėjas jūr. ps. A. Gabas.

bas.

Skiltininkų reikšmė sąjungoje yra nepaprastai svarbi. Tad lankytime kursas ir pasiruošime būti tinkamais vadovais. (k)

NEWCASTLE ATEITININKŲ
VAKARAS

Birželio 6 d. Charlestown'o Community salėje suruošėme Newcastle ateitininkų vakarą latvių tautinių šokių grupę (10 porų) demonstravo įvairių Latvijos vietovių tautinių rūbus. Poromis bežygiuojant po salę, latvių pranešė angliskai nusakinę įvairiaspalių tautinių kostiumų kilimo vietoves Latvijoje. Po to latvių šokėjų grupė sušoko šešetą tautinių šokių. Sušoko gerai, mikliai ir gražiai. Lietuviškoji vakaro publika patenkinta plojo tikrai puikiai išmankštintiems šokėjams. Atrodė, kad kultūriniai mainai latviai menininkai lietuvių, o lietuvių menininkai latvių vakaruoje atiteityje būtų pageidautini ir, abiejų tautų draugiškumui palaikyti, naudingi ir reikalingi.

Visų mėgiamas ir visų mieliai išklausomas Newcastle lietuvių "Kregždūčių" sekstetas ("Kregždutė" mokyk. R. Dumšaitė dėl gripo užkimus) pavirtęs į Kvintetą, žaviai sudainavo tris dainas. "Kregždutės" vadovauja Z. Zakaraskienė.

"Linksmieji broliai" — V. Nekrošius ir V. Jazbutis — akordeonu pritariant, pajukiančiai apdainavo Newcastle lietuvių nuoty-

kiaus ir pergyvenimus.

Vakaro programą pranešinėjo p. Z. Zakaraskienė.

Programai pasibaigus, visų Newcastle lietuvių vardu buvo pasveikintas jaunasai kun. P. Martuzas, kuris, pagal kun. S. Gaidelio informaciją, atiteityje karts nuo karto važinėjęs Newcastle lietuvių pamaldų laikyti. Į šį sveikinimą svariomis žodžiais atsakė kun. P. Martuzas, pabrėždamas lietuviškųjų pamaldų svarbą lietuvių išlaikyme.

Po to buvo šokiai su loterija ir bufetu.

Kor.

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Dr. Irvis Venclovas, Liet. Gydytojų D-jos Sydnejuje pirmininkas, neseniai turėjo nosies operaciją. Pabuvęs ligoninėje sveiksta namuose. Pats būdamas chirurgas matyt norėjo pats patirti, kaip jaučiasi operuojamasai.

Birželio 7 d. Sydney Liet. Mot. Soc. Globos Draugija turėjo savo visuotinį susirinkimą, kur paašėkė, kad iš visų lietuviškųjų organizacijų ši moterų Draugija yra pati turtingiausia: savo kasoje Senelių Namų statybai turi jau 1000 svarų. Bravo, moterys!

Neseniai sužinojome, kad Antuanetė Baužaitė, ALB garbės nario A. Baužės dukra, susižiedavo su Henriku Šlyteriu. Henriką sydneyje.

LIEPOS 4 D. (ŠEŠTADIENI) IŠKILMINGOJE "DORCHESTER" SALEJE, TARP

MYERS MUSIC BOWL IR YARROS UPĖS,

MELBOURNO LIETUVIŲ DAINOS SAMBŪRIS RENGIA SAVO

METINĮ, GRANDIOZINĮ

BALIŲ

Tai pirmas lietuvių balius Melbourne, kur frakuoti patarnautojai, per visą vakarą pristatė maistą ir gėrimus, kur garsusis "Flamingo" orkestras maloniais šokių muzikos garsais ne duos svečiams išsėtis, kur Sambūrio dainininkai dainomis ramins pavargusius šokėjus, kur nebus platinami loterijos bilietai ir nebus renkamos jokios aukos. Kviečiame tautiečius atsilankyti ir gražioje nuotaikoje pabuvoti vakare kartu su Melbourne dainininkais. Bilietus iš anksto platina: Eleonora Balčiūnienė — telef. — 42 6603; Jonas Tamošiūnas — telef. — 45 1350 ir Raimondas Dagys — telef. — 65 9499.

BALIAUS PRADŽIA — 8 VAL. VAK.

SAMBŪRIO VALDYBA

SPORTO KLUBAS KOVAS DRAUGE SU TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPE

BIRŽELIO 20 D. DAINAVOJE (EAST TERRACE, BANKSTOWN)

prieš atvykstant svečiams iš Amerikos rengia

ŠAUNŲ BALIŲ

Baliaus programoje: tautiniai šokiai, baliaus karalienės ir princesės rinkimai ir vainikavimas, įdomi loterija ir kitos staigmenos.

GROS PUIKI VOKIEČIŲ KAPELA.

Baliaus metu veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais.

Įėjimas suaugusiems 10 šil., moksleiviams 5 šil.

Kviečiame visi lietuviai iš arti ir toli drauge padalyvauti su mūsų aktyviuoju jaunimu.

Sporto Klubo Kovo ir Taut. Šokių Grupės Valdybos

Padėka

Sydney, Bankstown, Cabramata Apylinkių Valdybos nuosirdžiai dėkoja I-sios Jaunimo šventės koncerto dalyviams gegužės 30 d.: R. Zinkui, M. Moksleivių ateitininkui vad. M. Mikolaitiui — Slaveni, Sydney lietuvių tautinių šokių vad. M. Osinaitei-Cox, Sporto Klubo "Kovo" P-kui A. Šimaičiui, buv. Sydney Studentų P-kui K. Protui, Krašto Valdybos atstovams, jaunimo reikalams D. Labutytai ir p. VI. Daudarui, visiems lietuviškas aciu už nuosirdų prisidėjimą, ruošiant jaunimo šventę.

Gegužės 31 — antrąją šventės dieną: Kun. Povilui Martūzui už atliktas iškilmingas pamaldas ir pasakytą specialiai jaunimui pritaikytą pamokslą, Dainos chorui už giesmes, Jaunimo organizacijoms už dalyvavimą su vėliavomis pamaldų metu. Sporto atstovams už sportines programas žaidėjų įvertinimą: A. Laukaitiui, V. Binkui ir Z. Motiejūnienėi, Jauniesiems sportininkams-kėms už išpildymą sporto programos: G. Meškauskaitėi, L. Motiejūnaitėi, Paulauskaitėi, J. Cepulytei, T. A. Kuncaitei, S. Motiejūnaitėi, D. Kazlauskaitėi, D. Genytei, L. Celkytei, A. Daniškevičiūtei, D. Kraucevičiūtei, J. Kraucevičiūtei, S. Lukoševičiūtei, A. Andriejūnei, A. Liubinskai, M. Mauragiui, V. Lukoševičiui, R. Račkauskui, K. Geniui, R. Milašui, R. Badauskui, R. Mickui, E. Šurkai, K. Krapauskui.

Jauniesiems menininkams, dalyvavusiems su savo darbais parodoje: N. Meškauskaitėi, E. Mekėnui, R. Slavenai, A. Dulinskai, K. Kazokui, U. Kazokaitei, A. Intaitei, A. Milašaitėi, R. Badauskui ir D. Mickutei.

Dail. Vaclovui Ratui už jaunųjų

E. Karpavičiui už foto nuotraukas. Jaunimo organizacijų vadovams: Savaitgalio mokyklos vedėjui p. B. Geniui, Skautų tūtininkui J. Zinkui, Moksleivių ateitininkui vad. M. Mikolaitiui — Slaveni, Sydney lietuvių tautinių šokių vad. M. Osinaitei-Cox, Sporto Klubo "Kovo" P-kui A. Šimaičiui, buv. Sydney Studentų P-kui K. Protui, Krašto Valdybos atstovams, jaunimo reikalams D. Labutytai ir p. VI. Daudarui, visiems lietuviškas aciu už nuosirdų prisidėjimą, ruošiant jaunimo šventę.

Gegužės 31 — antrąją šventės dieną: Kun. Povilui Martūzui už atliktas iškilmingas pamaldas ir pasakytą specialiai jaunimui pritaikytą pamokslą, Dainos chorui už giesmes, Jaunimo organizacijoms už dalyvavimą su vėliavomis pamaldų metu. Sporto atstovams už sportines programas žaidėjų įvertinimą: A. Laukaitiui, V. Binkui ir Z. Motiejūnienėi, Jauniesiems sportininkams-kėms už išpildymą sporto programos: G. Meškauskaitėi, L. Motiejūnaitėi, Paulauskaitėi, J. Cepulytei, T. A. Kuncaitei, S. Motiejūnaitėi, D. Kazlauskaitėi, D. Genytei, L. Celkytei, A. Daniškevičiūtei, D. Kraucevičiūtei, J. Kraucevičiūtei, S. Lukoševičiūtei, A. Andriejūnei, A. Liubinskai, M. Mauragiui, V. Lukoševičiui, R. Račkauskui, K. Geniui, R. Milašui, R. Badauskui, R. Mickui, E. Šurkai, K. Krapauskui.

Jauniesiems menininkams, dalyvavusiems su savo darbais parodoje: N. Meškauskaitėi, E. Mekėnui, R. Slavenai, A. Dulinskai, K. Kazokui, U. Kazokaitei, A. Intaitei, A. Milašaitėi, R. Badauskui ir D. Mickutei.

Dail. Vaclovui Ratui už jaunųjų

BAKTERIJOS RYJA

BAKTERIJAS

Amerikos gydytojas tyrinėtojas Dr. H. Stolz užtikio bakterijas, kurios puola ir naikina kitas bakterijas. Tai yra naujas atradimas, kuris gali turėti didelių pasekų kovoje su gyvybei pavojingais mikrobiais.

menininkų parodos suskirstymą, įvertinimą ir premijų paskyrimą. J. Labičiui už budėjimą parodos metu.

Nuosirdžiai dėkojame Krašto Valdybos Pirmininkui inž. I. Jonaičiui, kelusiam jaunimo šventės mintį ir visapusiškai parėmusiam jaunimo šventės įgyvendinimą. Taip pat kun. P. Butkui už dvasinę paramą ir nuosirdų prisidėjimą prie jaunimo šventės pravedimo.

Dėkojame mieliems svečiams dvasiniai ir materialiniai parėmusiems savo atsilankymu ir visiems tiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu, darbu ar patarimu prisidėjo prie jaunimo šventės surengimo. Dėka jaunimo šventės programą dalyvių, jaunimo organizacijų ir visų čia paminėtų asmenų pastangomis atvertas naujas istorinis lapas mūsų tremties kultūrinio gyvenimo eigoje. Šis darbas nenutrūkstamai eis kasmet ir Apylinkių Valdybos su Jaunimo organizacijomis iš anksto galės parinkti daugiau tinkamą laiką, ko šiais metais dėl eilės kliūčių, nebuvo galima padaryti.

Sydney, Bankstown, Cabramata Apylinkių Valdybos

Pranešimai

DĖMESIO MELBURNIŠKIAMS
Melbourne Liet. Mot. Soc. Globos Draugija visus maloniai kviečia dalyvauti JONINIŲ BALIUJE, kuris įvyksta šeštadienį, birželio 20 d. Clifton Hall, 83 Queens Pde., Clifton Hill. Pradžia 7 val.

PRANEŠIMAS

Birželio 27 d. 2 val. p.p. Bankstowno lietuvių namuose įvyks "Aušros" tunto skautų-čių sueiga. Programoje: oficialioji dalis, laulėlis, žaidimai.

Kviečiame skautų tėvus ir visus

besidominčius skautų veikla į šią sueigą atsilankyti.

"Aušros" tunto vadija

PRANEŠIMAS

RAMOVENAMS

M.P. Nr. 20 paskelbtas L.V.S-gos "Ramovė" Perth'o skyriaus visuotinis metinis narių susirinkimas 1964 m. birželio mėn. 27 d. atidedamas vėlesniam laikui. Data bus pranešta vėliau.

Skyriaus V-ba

A. SMETONOS AKADEMIJA

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba organizuoja birželio mėn. 27 d., šeštadienį, Jerrom Hall, 37 Spring St. (kampas Spring St. ir Flinders Lane, įėjimas iš Flinders Lane), City, 7 val. popiet, pirmąjį ir paskutinįjį Lietuvos Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai pagerbti jo 20 metų mirties sukaktuvių progą akademiją. Programoje agronomo Jono Meiliūno paskaita. Meninę dalį išpildys Alena Karazijienė, Emilija Vaičiulytė ir Oktetas.

Sekmadienį, birželio mėn. 28 d. Šv. Jono bažnyčioje, kun. P. Vaseris atnašaus šv. mišias už Velionį. Visos organizacijos prašomos bažnyčioje dalyvauti su savo vėliavomis.

Malonūs Tautiečiai, skaitlingai dalyvausime akademijoje ir pamaldose, pagerbkime prideramai mūsų Valstybės ilgametį Prezidentą velionį Antaną Smetoną, garbingąjį Tautos vyrą.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

PAREMTA "M. PASTOGĖ"

Svečių būrelis, susirinkęs pas F. E. Balčiūnienę, Melbourne, atšvęsti p. Balčiūnienės gimtadienio, besivaikšdami prie turtingo vaišių stalo ir besilinksmindami, neužmiršo ir savo gyvenimo aktualiausio klausimo — tremties spaudos išlaikymo, ir tam reikalui, "ant greitųjų" paaukojo: p. Balčiūnai £1.0.0, p. Vingriai 1.0.0, p. Žiedienė £1.0.0, p. Rūtenis £1.0.0, p. Bladzevičiai £1.0.0, p. Leitonas £0.5.0.

Tikimės, kad ir maža auka prisidės prie "M.P." leidimo palengvinimo". (ab)

IKI SVEČIŲ KREPŠININKŲ ATVYKIMO LIKO
TIK NEPILNOS 4-RIOS SAVAITESSYDNEJUJE
AMERIKOS LIETUVIAI
ZAIĐZIA

Svečiai krepšininkai į Sydnejų atvyksta liepos mėn. 9 d. (ketvirtadienį) 7.45 val. ryte. Visi sydnejiškiai, kas tik turi laisvo laiko prašomi atvykti į Mascot aerodromą pasitikti atvykstančių krepšininkų.

Sydnejuje buvimo metu svečiai žais sekančiais:

Liepos 10 d. prieš Paratels

Liepos 11 d. prieš New South Wales

Liepos 13 d. prieš Combined Sydney

Liepos 15 d. prieš Newcastle (Newcastlyje)

Liepos 17 d. prieš Canberą (Canberroje)

Rugpjūčio 10 d. prieš Combined Sydney

Rugpjūčio 11 d. prieš Sydnejaus būsimuosius čempionus.

Visos rungtynės vyks North Sydney Boys High School, Falcon Street, North Sydney. Labai patogūs susisiekimas autobusais iš Wynyard arba North Sydney traukinių stočių. Laikas ir smulkesnė informacija bus duota vėliau.

PASIROPINKIME BILIETAIS

Kadangi ši salė talpina tik ribotą skaičių žiūrovų apie 500 sėdimų ir 150 stovimų vietų, tai vi-

PADEKA

Pasaulio Liet. B-nės pirmininkas J.J. Bačiūnas nuolat visa širdimi su Australijos lietuviais ir kiekviena proga juos ir jų rūpesčius prisimena. Įvertindamas mūsų užsimojimus jis mus sveikina, padėsimui pridėdamas 10 svarų auką, už ką mes p. Bačiūniui reikiame gilią padėką. Gauta auka įrašyta į Senelių Namų statybos sąskaitą.

Sydney Liet. Moterų Soc. Globos Draugijos Valdyba

SPAUDOS DRAUDIMO
MINEJIMAS

Birželio 21 d., sekmadienį, Tautos Fondo Atstovybė Australijoje kartu su Plunksnos Klubu, talkininkaujant Sydnejaus lietuvių "Atžalos" teatrui, ruošia — 100 metų nuo spaudos draudimo Lietuvoje minėjimą;

Pamaldos

Iškilmingos pamaldos už garbingos atminties knygnešius įvyks 11.30 val. Lidcombe bažnyčioje.

Akademija

Akademija įvyks 5 val. p.p. Bankstowno Lietuvių salėje, East Terrace:

Paskaitą skaitys poetas J.A. Jūragis.

"Atžalos" teatro artistai išpildys literatūrinę dalį vadovaujant p. Skoruliui.

Dekoracijos — Algio Plūko.

Tautiečius maloniai kviečiame dalyvauti.

Rengėjai

PADEKOS

Melbourne L. Klubas Taryba reikiška Tamstoms nuosirdų lietuvišką ACIU:

Melb. Soc. Globos Moterų Dros Pirm. P. A. Matukevičienėi, D-jos narėms ir Ponioms, aukojusioms produktus ir padėjusioms suruošti vaišes Klubas Pobūvio metu (2.5.64);

Poniai V. Bladzevičienėi už gražiai paruoštą loteriją fantą;

P.p. Ramoškiams už vaikų ir išpūdingą salės papuošimą;

P. A. Gabui už dekoratyvinį paveikslą;

P. Rūteniu už žavingą solo;

"Seniesiems "BYTELIAIS" už nuotaikingus kupletus;

Visiems svečiams už aukas bei finansinį Klubą parėmimą.

Taip pat MLK Taryba specialiai dėkoja P. G. Narušui ir p.p. L.J. Balčiūnams už priglaudimą Klubu turto ir P.p. N. Butkui, J. Meiliūnui, P. Dargiui už talkininkavimą Klubu turto išgabenant.

Melb. L. Kl. Taryba

...

Visiems, prisidėjusiems darbu, aukomis ir savo atsilankymu į 1964 m. Studentų Balių reikiškame nuosirdžiausią padėką. Specialus aciu Ponioms, suruošusioms bufetą: Antanaitienei, Meiliūnienėi, Paragienei, Lynikienei, ir B. Adomavičienėi.

A.L.S.S. Melbourne Skyriaus valdyba

siunčiant pinigus Kovo pirmininkui: A. Šimaitis 36 Sussex St., Cabramatta, N.S.W. Tel. 72-9694.

Rugpjūčio 9 dieną (sekmadienį) po pamaldų Bankstowno Lietuvių Namuose įvyksta atsisveikinimo su krepšininkais pietūs. Juos paruošia Sydnejaus Soc. Globos Moterų D-ja. Pietų metu bus svečiams įteikta atsisveikinimo dovanos ir paruošta programa. Norintieji pietuose dalyvauti ir paskutinį kartą Australijoje artimiau su svečiais pabūvoti registruojasi pas Kovo ar Komiteto narius arba Atsisveikinimo Pietų įgaliotinę D. Labutytę 48 Hopetoun Ave., Mosman, N.S.W. Telef. XM 6613. Dalyvavimas Atsisveikinimo Pietuose kainuoja 1 svarą.

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIJOS LIET. BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS
AUSTRALIAN - LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN"
LEIDEJAS: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Vincas Kazokas, 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams £ 4.0.0, pusei metų — £ 2.0.0, trims mėnesiams £ 1.0.0. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £ 5.0.0.

Prenumerata adresuojama: MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W. Administracijos tel.: 649-9062.

Skelbimai: 1 colis per 1 skiltį 12/-, bendruomeniniai — 10/- už skelbimų turinį neatskaičiuojama.

Printed by Minis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.